

Paragrafrytterne galopperer videre

s. 7

Norge hjelper u-land: Bistand i vekttall

s. 8 og 9

Kvalitetsreformen fungerer: flere tar eksamen

s. 6

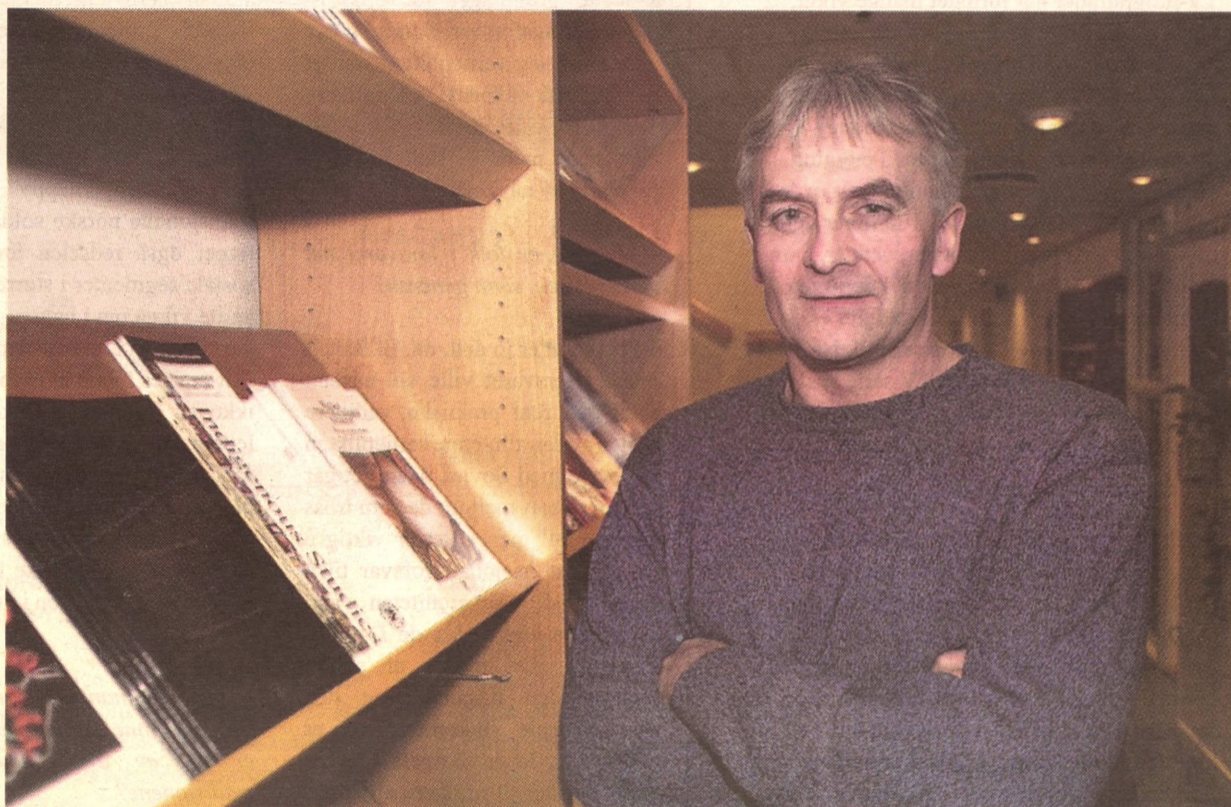
RYSSDALUTREDNINGEN REVIDERT:

Tilknytningsreformen forblir uendret

Kristin Clemet fremmer *ikke* - Positivt at hun har tatt signaler forslag om ny tilknytningsform. til etterretning sier Vegar Stokland

s. 6

TROMSØ TAPER BROSJYREKRIGEN

Studentene flykter, Universitetet kutter

Til tross for 40.000 flere studenter på landsbasis har UiTø færre søkere nå enn i 1997.

Likevel underbudsjetterer universitetet selvprofilering med 2 millioner kroner. s. 4 og 5

TIPS UTROPIA!

Hvis det er noe du mener vi bør vite om. Beste tips premieres med 2 billetter til Tromsø Kino

PÅ KINO I FEBRUAR/MARS

- 20.02. Min bror bjørnen
- 27.02. Smala Sussie - Cold Mountain
- 05.03. 21 Gram - Spøkelseshuset - Skapet
- 12.03. Along Came Polly - Big Fish
- 19.03. Dusinet fullt

utopia@utopia.no 77 64 59 00

LEDER

Forenklingens spade

Alt er så lett å svelge nå for tiden. Fakta er mange og media enda flere, men informasjonen er akkurat passe gjenomtygget på forhånd slik at vi uten noen større problemer kan slurpe det i oss. Vi blir forespeilet at ting er så enkle og behagelige at en debatt på TV kan løse det meste av våre konflikter.

TV-programmer har forflatet mange yrker, og da særlig yrker hvor høyere utdanning er nødvendig. Å bli advokat krever en eller fem nevroser og et mikroskjørt, å bli lege impliserer utseendet til George Clooney og arrogant vesen. Mange år med pugging, kjedelige forelesere og slitsom praksis er selvsagt utelatt. Alle jobber i 100 timer i uka i tillegg til å ha tid til kjæresten, venner, barn og 40 hobbyer. Stressrelaterte sykdommer kommer i episode 14, for så å la dette fantasilivet fortsette i 14 episoder til. Nå er det for mye å forvente at en TV-serie skal vise høyere utdanning slik det er i praksis. Det er derfor man venter seg dette av akademikere selv.

Forflatning av akademisk arbeid har vært tabloidenes store trekkplaster i mange år. Seriøse forskningsresultater blir presentert som forenklete grafer på VGs nettside. Britiske matteforskere regner ut formelen på optimal steketid for burgere, amerikanske forskere tester fire laks og roper ut en kreftalarm. Men dette er ikke kun tabloidenes feil. Feilen ligger like ofte hos akademikere selv.

Ved de aller minste utbrudd av signifikans kaster mange seg over telefonen og ringer til lokalblekka. Dermed får vi begrep som glasurgenerasjonen, angrep på Team Antonsen og utmelding fra den nordnorske folkegruppa. Det sistnevnte eksemplet er oppgjøret til Kjetil Rolness med den såkalte nordlendingmentaliteten; en sarkastisk, generaliserende betraktning om en hel folkegruppe fra en mann med magistergrad i sosiologi.

De akademikere som jobber hardt og oppfyller kravene om integritet i sin forskning får respekt fra sine likesinnede, men lite oppmerksomhet fra fremtidige universitets- og høyskoleslitere. Samtidig selger universitetene sine varer i lettfordøyelige glitrende kataloger, med glatte bilder av glatte mennesker. Spørsmålet blir dermed om vi graver vår egen grav med forenklingens spade.

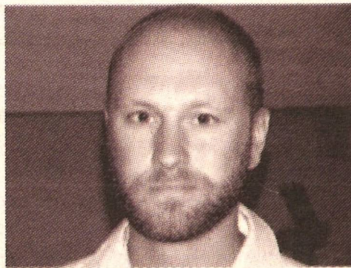
Maja Sojtaric

Ansvarlig redaktør: Maja Sojtaric
redaktor@utropia.no
Nyhetsredaktør: Dima Emelianov
nyheter@utropia.no
Kulturredaktør: Eivind Biering-Strand
kultur@utropia.no

Desksjef: Guro Brudvik Dalene
desk@utropia.no
Fotosjef: Lisa Halvorsen
limehal@yahoo.com
IT-ansvarlig: Ørjan Vøllestad
orjan@utropia.no

Telefon: 77 64 59 00
Fax: 77 64 51 99
E-post: utropia@utropia.no
Vev: www.utropia.no
Neste deadline: 12. februar
Neste utgave: 18. februar

SIDE 2 INTERVJUET

Svein V. Rottem,
STIPENDIAT I
STATSVITENSKAP

Verneplikten – leve eller dø?

Forsvaret er i forandring, både i formål og organisering. Svein V. Rottem, stipendiat ved Institutt for Statsvitenskap og spesialist på sikkerhetspolitikk mener vi i større grad bør se på sammenhengen mellom disse to områdene.

– Hva er egentlig grunnen til at vi har allmenn verneplikt?

– Dét er en debatt i seg sjøl, man kan se dette på to nivåer: For det første at den har som funksjon å legge grunnlaget for et stort mobiliseringsforsvar. Samtidig har man tenkt seg verneplikten som et demokratisk element i den militære strukturen, i dét at alle – ihvertfall alle unge menn – skal ta del i forsvaret av nasjonen.

– Hva mener folk i forsvaret om verneplikten, sånn generelt?

– Forsvaret er jo delt, da. Et flertall innad i forsvaret ville vel uansett si at den rent praktiske, militære nytten av den allmenne verneplikten ble borte med Sovjet. Men det går en stor debatt mellom de som tross Sovjets fall mener det er viktig å ha et stort nasjonalt forsvar til å opprettholde suvereniteten vår, og på den andre sida de Devold-inspirerte. De mener at skillet mellom den nasjonale og den internasjonale sikkerheten nå er viska ut, at det er viktigere å levere nisjetjenester til militære allianser. Dette overflødiggjør den allmenne verneplikta.

– Den teknologiske utviklinga har dessuten redusert behovet for store landsstyrker, det trengs mye cash mens behovet for den tradisjonelle soldat blir redusert.

– Hvilke andre argumenter har de som forsvarer verneplikta?

– En ting er jo at man faktisk ikke vet hva som kommer til å skje framover: Russland er ikke noen evig stabil størrelse, det kan

oppstå praktisk behov for et stort nasjonalt forsvar igjen. Dessuten er det de som mener at verneplikta har en opplæringsfunksjon for ungdommene som blir innrullert, at man "lærer å bli menn".

– Vi har i tillegg argumentasjonen om at uten verneplikten vil vi få et eliteforsvar – at vi får ei gruppe innad i militæret som ønsker å gjøre karriere og derfor er mer "triggerhappy" enn den tradisjonelle norske soldaten. Heri ligger også redselen for at visse sosiale segmenter i større grad enn andre vil gå inn i hæren – forsvaret kan da få legitimitetsproblemer. Det nevnes iblant at et forsvar som ikke er forankra i folkeflertallet, lettere kan settes inn mot vanlige folk i Norge. Men dette ser jeg på som ei søkt problemstilling, Norges demokratiske tradisjoner er så sterke at jeg ikke kan se for meg en sånn situasjon i overskuelig framtid.

– Men vil man ikke kunne si at den allmenne verneplikten faktisk er en av disse demokratiske tradisjonene?

– Jo, for så vidt. Dét er noe som burde nevnes oftere i det offentlige ordskiftet.

– Likevel, når så mange slipper unna militær- og siviltjeneste, vil kan man egentlig si at det er allmenn verneplikt i Norge?

– Nei, sånn rent faktisk har vi ikke det i dag heller. Det er i all hovedsak menn som tjenestegjør, og i tillegg er det under femti prosent av den mannlige befolkninga som avtjener verneplikt. Hvorvidt

det er en sammenheng mellom sosial bakgrunn og avtjening av verneplikt, vil det være interessant å undersøke nærmere.

– Ser du for deg at den allmenne verneplikten overlever i Norge?

– Ikke i sin nåværende form. Men kan jo som sagt si at den allerede ikke-eksisterende, når alt kommer til alt.

– Hvordan ser du for deg forsvaret vil forandres framover?

– Det mest avgjørende er i hvilken grad Norge vil lene seg mot USA, NATO eller mot Europa. EU-debatten må i stor grad også dreie seg om sikkerhetspolitikk.

– Men EU har jo ikke noe entydig forhold til USA/NATO heller, unionen er jo splittet.

– Forsåvidt, EU kan gå to veier. Det er mulig at vi får et sterkt skille mellom USA og EU, eller et nærmere samarbeid mellom USA og EU - det er sterke krefter i EU som vil trekke unionen mot USA. Men det er vanskelig å spå. Vi vet ikke om USA vil fortsette å ha en ekspansjonistisk profil, eller om de økonomiske problemene deres vil tvinge dem til å bli mer innadvendte. Dessuten, hvis man i et 11. september i Europa, hva skal konsekvenser vil dét få?

– Å orientere seg mot FN kan betraktes som et tredje valg. Men uansett hvem vi forbinder oss med, er det stor sannsynlighet for at Norge vil bli en leverandør av nisjetjenester og den allmenne verneplikta dermed blir uviktig.

10 år siden

Utropia
for 10 og 25 år siden

I utkastet til en ny universitets- og høyskolelov foreslår Kirke-, Utdannings- og Forskningsdepartementet at studenter som tidligere har vært eller blir straffet i studietiden, bør bli utestengt fra visse fag på livstid. I tillegg skal studenter som har opptrådt grovt usømmelig kunne utestenges i tre år. Det er Universitetsstyret

som skal være dømmende instans i disse sakene. **Hentet fra saken § 47 – Livstidsstraff**

25 år siden

Følgende sak kommer etter det studentavisa erfarer opp på årets første styremøte i Samskipnaden den 26. januar: Det vil bli foretatt en vurdering av hvorvidt en viss dispensasjon skal søkes eller ikke.

Dersom denne blir innvilget vil det bli en husleieøkning på helt 10 kr for enkelthybler. Dette avviser studentrepresentantene i Samskipnaden skarpt: "underskuddet på Samskipnadens budsjett må dekkes gjennom ekstra tilskudd fra staten."

Hentet fra saken Ny husleiegealet er på trappene

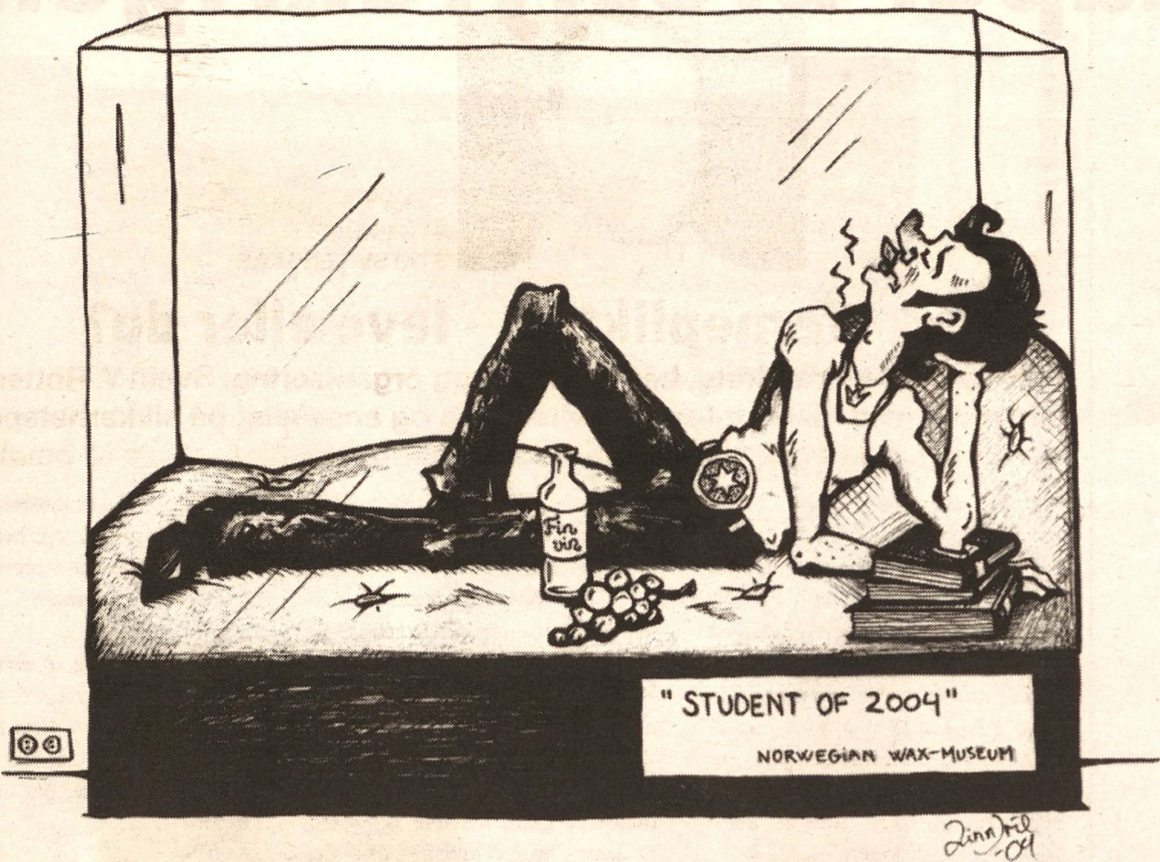
Utropia er et organ for studentene i Tromsø. Avisa utgis med støtte over semesteravgifta.

Adresse:
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø

Trykk:
Troms avistrykk
ISSN: 0806-9611

KOMMENTAREN

NEWS IN BRIEF

Illustrasjon LINN IRIL HJELSETH

Snobbesamfunnet

BENTE JENSEN

bentejensen80@hotmail.com

Mye spalteplass har blitt viet til desserter i det siste. Ja, så glad i godsaker er visst den norske ungdommen, at vi hopper over middagen og de kjedelige grønnsakene og går rett på kakene.

Beskyldningene har haglet i media. Anne Grete Hersoug skrev i Dagbladet (25/01) at glasurgenerasjonen er en gjeng med bortskjemte egoister. De har levd godt av velferdsstaten Norge med sin lave arbeidsledighet og materielle goder, men uten å ha bli stilt krav til selv. Deres foreldre har dyrket fram "urealistisk høye selvbilder" hos sine barn, som føler seg snytt når verden går dem imot.

Ufornuftige studier

Arbeiderbarn som har blitt småborgere bidrar ikke til en opprettholdelse av sosialdemokratiet, sa professor i økonomi ved Universitetet i Oslo, Kalle Moene, i et intervju med Morgenbladet (23/01). I samme åndedrag angrep han også arbeiderbarna for å ta "lange og ufornuftige studier på Blindern i stedet for teknologistudier".

Man skal tro de bortskjemte barna ville ta affære mot slike beskyldninger. Men nei, de fleste trendykleddede attenåringer sa seg hjertens enig da de ble intervjuet i Dagbladet (01/02).

Så hva sier studenter? Bli de provosert når de blir stilt krav til, slik Hersoug påstår? Tar de fleste av dem lange og ufornuftige studier, slike Moene vil ha det til? Jeg kan ikke uttale meg på vegne av alle studenter, men

noen observasjoner har jeg gjort etter å hå tråkka rundt på universiteter opp gjennom årene.

Store forventninger

Den første er at du kan ikke stemple studier som "fornuftige" eller "ufornuftige". Et samfunn trenger sine sosiologer som matematikere. Har man flere enn det man trenger, så vanker det arbeidsledighet. Sosialantropologi er ikke et mer "ufornuftig" studium enn for eksempel juss eller realfag, men nå har det seg slik i Norge i dag at vi trenger flere fysikere, men har en overflod av, for eksempel, journalister. Og da må man spørre hvorfor det er slik.

Tross alt tåkesnakket om glasurbarn, har Hersoug et poeng. Det er at vi har levd opp til vår foreldregenerasjons forventninger som ville at barna skulle bli de første i deres familie til å gå på universitet, gjøre det "bedre enn dem". De foreldre som hadde universitetsutdannelse så helst at barna fulgte i deres fotspor.

Statuskompleks

Markedsføring av høyere utdanning i Norge hvis mål er å tiltrekke flest mulig studenter, må også ta litt ansvar. Utdanning innenfor media og kommunikasjon har vært et populært studium de siste årene, delvis som følge av en aggressiv markedsføring fra private utdanningsinstitusjoner. Men reklamen sier lite om at det ikke finnes jobber for storparten av de studentene som pumpes ut år etter år.

Men reklamebransjen er ikke verstingen her, det er vi alle. Sannheten er at Norge er et snobbesamfunn. Penger har alltid gitt status, men i større og større grad gir høyere utdanning en

annen form for kapital – sosial kapital. Når en innehaver av en universitets- eller høyskoleutdanning kun tjener 35 prosent mer en hvis du bare har videregående utdanning, slik en OECD rapport viser, er det kanskje ikke særlig lønnsomt økonomisk å ta en lang utdanning, men status, det gir det.

Er du derimot rørligger eller heismontør rynker folk på nesa. Ironien er selvfølgelig at både rørliggere og heismontører tjener rått om dagen.

Oppvasken venter

Men ikke alle typer utdannelse gir denne sosiale kapitalen.

– Det at jeg tar en master i kjemisk prosesssteknologi, er tross alt ikke det beste sjekketrikset på by'n. Det har gått trått i opptak av studenter til realfag de siste årene, først nå er det blitt satt søkelys på at såkalte "harde" fag ikke nødvendigvis er kjedelige.

Innføre skolepenger eller ikke innføre skolepenger, det er det store spørsmålet som stilles for åpen debatt om dagen. Politikere, akademikere og journalister former debatten som likhetsideal vs. eliteuniversitet. Ingen Ole Brumm sitater, her nei, det er enten eller.

Men har vi allerede et snobbesamfunn hvor likhetsidealet er en vits, blir dette en diskusjon helt bak mål. Det fremstilles slik at vi lever livets glade dager, vi studenter, men en ting vet vi, det er også livets lånte dager. I en tid da velferdsordninger som gratis utdanning trues omgjort, er det en ting våre dessert-opptatte foreldregenerasjon ikke lar oss glemme – det er vi som må ta oppvasken.

DESPITE THE DROP in applications since 1997, the University of Tromsø has granted fewer funds than necessary to the information department, recent budget estimates reveal. A total of two millions, which originally encompassed a variety of marketing tools, have been cut by the central administration. Arne Benjaminsen, the University director, denies these allegations and points at improvements in human resources. "We've never been better", he assures.

NEW HIGHER EDUCATION bill gets revised after a massive resistance from both students and employees. The bill, which was originally meant to formally separate the universities and colleges from the state, has now been partially abandoned by the Minister of Education and Research. She has, however, encouraged the Administration to pass the rest of the bill on to the Parliament for approval. If approved, it will create a more efficient framework for higher education institutions.

THREE LAW STUDENTS from the University of Tromsø recently advanced to the world finals of the annual court trial contest. The finals are set to begin on the 21st of April in Geneva, and the three ambitious sophomores will be up against their peers from the USA, Australia, and Great Britain to mention a few. "We've been working on the case throughout the entire holidays, and therefore, a victory just felt right", Maria Korneliusen, one of the victors, says.

NON-STUDENT costumers occupy the student gym, numerous students complain. Recently, the entire soccer team of TIL moved its workout sessions to Kraft, and accordingly they now occupy the gym throughout the morning every Monday and Thursday. According to the Kraft management, it was a strategic move. "We believe the fact that TIL works out at our gym will raise our value and attract new costumers", they explain.

Nyhetsredaktør
Dima Emelianov
nyhet@utropia.no
Kontor 77 64 59 03
Mobil 928 59 811

Bli hørt

Kronikk: 6000 - 8000 tegn
Kommentar: 3000 - 4000 tegn
Utrop: maks 2000 tegn

Tromsø taper brosjyrekrigen

MANGELFULLT: Informasjonsdirektør Morten Thoresen har et klart mål, men få midler til å nå det.

Foto THOMAS METZ

Til tross for 40.000 flere studenter på landsbasis har UiTø færre søkere nå enn i 1997. Likevel underbudsjetterer universitetet selvprofilering med 2 millioner.

DIMA EMELIANOV
nyhet@utropia.com

I perioden 1997-2002 har antall søknader på studier ved Universitet i Tromsø gått ned fra 11.603 til 11.399, viser tall fra Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD). Denne nedgangen står i sterk kontrast til den generelle studentøkningen i landet. I samme periode er det registrert en total økning på 20 prosent, eller 40.000 studenter i høyere utdanning.

Mangler 3,5 millioner

Til tross for det tallene indikerer, viser informasjonsavdelingen, som er den enheten som har størst ansvar for studentrekruttering, til et bastant budsjettforfall. Av de 8,8 millionene som avdelingen nedfelte i sitt forslag, ble kun 5,2 millioner innvilget. Dette utgjør en total differanse på 3,5 millioner,

hvorav nærmere to millioner var øremerket selvprofilering og rekruttering av studenter. Også sammenlignet med året før, er det nedgang i budsjettallene.

Blant de forbigåtte postene

Vi satser på jungeltelegrafene framfor kynisk markedsføring, vi er jo ikke noen tannkrem

er ny messestand, avis til alle husstater i Nord-Norge, nytt billedmateriell, studieannonsering, utarbeidelse av visuell profil til UiT, samt forbedring av universitetets nettsider.

Hardere konkurranse

Ifølge informasjonsdirektør ved UiTø, Morten Thoresen, har de andre universitetene vunnet på å opprette en spennende profil, og ikke minst på å være konsekvent i etableringen av sitt image. Han påpeker at dette er særlig synlig på utdanningsmessene der de øvrige skolene har en avgjørende finish. Og det er viktig, mener han.

– Konkurransen blir utvilsomt hardere og hardere. Universitetene satser mye mer, og skal vi klare å holde følge med NTNU, UiB, og UiO, må vi ha tilgang på større ressurser.

Men ifølge Thoresen går det en grense for en markedsføring av kunnskap.

– Kall meg idealistisk, men jeg mener at vi ikke bør

lure folk til å gå her. Vi vil heller at fremtidige studenter skal ha kjennskap til oss, og selv kunne velge eller vrake oss på grunnlag av faktiske opplysninger.

Seriøs vare

Thoresen konstaterer likevel at midlene er utilstrekkelig selv til dette.

Kall meg idealistisk, men vi bør ikke lure folk til å gå her

– Det er mange ønsker og ideer som vi vil få gjennomført, men vi har rett og slett ikke råd til det. Man må jo være litt mer kynisk. Våre kampanjer har vært for pedagogiske der vi

kun legger fram informasjon om våre tilbud, og dette er ikke markedsføring slik det er ment å være. Man må kunne kombinere litt, sier han.

Universitetets hovedsatsingsområde er videregående skoler samt utdanningsmesser. Denne sesongen har UiTø markedsført seg gjennom omlag 30 slike besøk. Annonseringsposten som er budsjettert med beskjedne 100.000, er følgelig nedprioritert. Ifølge Thoresen er dette et bevisst trekk.

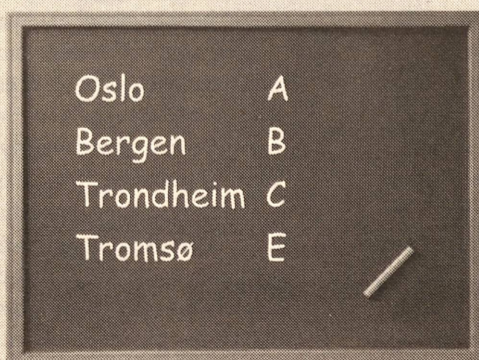
– Vi satser på jungeltelegrafene framfor kynisk markedsføring. Jeg mener nemlig at vi er en alt for seriøs vare til å selge oss som om vi var tannkrem, avslutter han.

Oslo

Rett på sak, med tett-pakket og matnyttig informasjon på hver eneste side. Konkret, konsis og tilgjengelig. Svært bevisst på sin minimalistiske utforming. Til hver enkelt disiplin er det nyttig informasjon om fagets bestanddeler, studieforløp, utenlandsopphold og karrieremuligheter.

Brosjyren gir et inntrykk av at dette er det solide universitet for den karriere- og prestisjebevisste med ambisjonene på øverste hylle.

Gløshaugen stiller store krav

Ifølge nye tall, er det sivilingeniørstudentene ved NTNU som har høyest krav hva startlønn angår. Kun 81 prosent av de vil akseptere ei begynnerlønn på 280.000 kroner. Handelshøyskolen BI og Norges Markedshøyskole kommer på henholdsvis andre og tredje plass med 65 og 58 prosent. De minst kravstore finner man på Høgskolen i Oslo, der kun 29 prosent vil akseptere ei lønn lavere enn 280.000. Dette skyldes hovedsaklig det store antallet lærer- og sykepleierstudenter.

Flere vil bli samfunnsvitere

Søknadene til Samordna opptak høsten 2003 viste en markant økning i antall studenter som ville ta samfunnsvitenskapelige, historisk-filosofiske fag, og jus. Økningen var på henholdsvis 54, 23, og 20 prosent på disse fagene. Nedgangen har også vært betydelig, og kommer klarest fram innen økonomisk/administrative, der pågangen av søknader har gått ned med hele 33 prosent. Som følge av dette har opptakskravet på Norges Handelshøyskole gått ned med hele tre poeng.

5

Onsdag 18. februar 2004

- Bedre enn noensinne

Foto ARKIV

Universitetsdirektør Arne Benjaminsen avslår påstander om at UiTø er dårlig på markedsføring, og viser til forbedringer.

DIMA EMELIANOV

nyhet@utropia.com

Ifølge universitetsdirektør Arne Benjaminsen har markedsføring aldri blitt tildelt mer midler enn i år, og tilbakeviser med dette at UiTø er dårlig til å selge seg selv.

Som konkrete forbedringer trekker han fram *Universitetets senter for videreutdanning* og Studieavdelingen. Til sammen har disse to seksjonene mottatt 2 millioner kroner i 2004, noe som utgjør en total økning på 100 prosent i markedsføringsbudsjettet.

Rekruttering er ikke et problem for oss, forsikrer Benjaminsen, fordi vi oppfyller nemlig alle krav som en utdanningsinstitusjon skal ha studentantall angår. Men vi er også meget bevisst utviklingen på utdanningsmarkedet, og

svarer som andre institusjoner på den økende konkurransen. Og vi har aldri vært så flink på dette som vi er nå, understreker han.

Benjaminsen tilbakeviser imidlertid at en omfattende markedskampanje er det som skal til for å øke rekrutteringen. Han påpeker at selv om strategien til Universitetet i Oslo fikk gjennomslag i fjor høst ved å øke søkertallet, var det relativt få av de aksepterte studentene som takket ja til å studere ved UiO.

Da kan man stille

spørsmål om hvorvidt slike kampanjer fungerer, sier Benjaminsen og påpeker at de menneskelige ressursene som UiTø har valgt på bekostning av reklamekronene er minst

like viktige i kampen om studentene.

For oss er godt omdømme utvilsomt det viktigste markedsverktøyet, sier Benjaminsen.

Tall fra 2003 er ikke lagt til grunn for denne saken p.g.a. overgang til kvalitetsreformen, og uvanlig høye søkertall.

Ta ordet gruppe

Mange studenter har problemer med fremlegging i grupper, for eksempel når de skal legge fram et gruppearbeid eller holde foredrag for sine medstudenter.

Noen er redde for å rødme, andre for å begynne å skjelve, stokke ordene eller miste stemmen.

Gruppen gir en mulighet til dem som ønsker å trene på, forebygge eller prøve å gjøre noe med slike problemer.

Sted: Studentenes sosialtjeneste

Tidspunkt: Mandager kl 18-213 ganger før påske og 3 ganger etter.

Oppstart: 15. mars

Påmeldingsfrist: 3. mars

Har du spørsmål, eller ønsker å melde din interesse så ta kontakt med oss:

Mette Røkke, tlf 776 44166
E-mail: mette.rokke@sitouit.no

Ola Otterlei, tlf 776 44545
E-mail: ola.otterlei@sitouit.no

Studentenes sosialtjeneste tlf 776 45323
e-mail: sosialtjenesten@sitouit.no

STUDENTSAMSKIPNADEN I TROMSØ

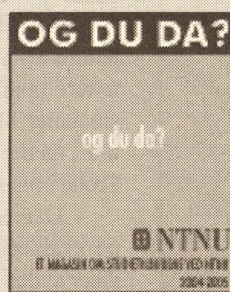
Bergen

Kulturuniversitetet på offensiven; klassisk vitenskapsromantikk på utsiden – omtrent slik ser man for seg at reklamesteintavlene for Platons Akademi i Athen så ut. Den har pompøse bilder av barokkens monolitter med et slags studentliv i blomstergrofta utenfor, men

fristelsene det lokkes med baserer seg i hovedsak på de akademiske. Informasjon om fag, deres innhold, opptak, evt. videre studium og karriere muligheter er veldig bra.

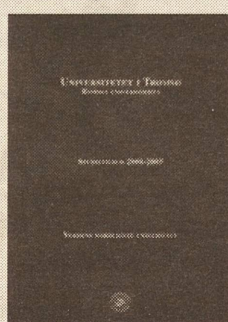
Trondheim

Forsiden er en grusom pastisj over 80-tallet som minner mest om en glørete og hARRY reklamekatalog. Etter en stund blir utsiden full av fettete fingeravtrykk, og mister sin glamour. Veldig bevisst på layout, nærmest krampeaktig. Endel tvetydig og diffus info med jålete illustrasjonsbilder. Den

setter i større grad en de andre brosjyrene fokus på studentlivet som et mål i seg selv. Er du nysgjerrig på detaljer om de ulike fagene, kommer denne til kort, men om kaffelatè-livet er den tilsvarende utfyllende.

Tromsø

Det virker som om Tromsø ikke helt har blitt enig med seg selv hva de vil promotere. Det kunne like gjerne vært en turistbrosjyre for byen Tromsø. Mye fine bilder av mennesker og bra layout, men er det dette potensielle studenter søker etter? Den gir et relativt bra inntrykk av studentlivet i Tromsø, men presentasjonen av fagene ved universitetet

står til stryk. Hvorfor er det bilde av noen som fanger rein på siden for studieprogrammene? Med andre ord henger altså det meste i heftet på halv åtte, noe som jo også gjenspeiler Universitetet generelt.

Menn få de beste karakterene

Nye tall viser at over dobbelt så mange menn som kvinner på universitetet i Oslo fikk toppkarakterer i perioden 1990-2003. Forskjellen gjelder også innad på hvert enkelt fakultet, skriver studentavisa Universitas. En del av forklaringen er at det har vært enklere å få toppkarakter ved Matematisk-naturvitenskapelig fakultet, der det er en overvekt av menn, enn ved for eksempel Historisk-filosofisk fakultet. Tallene viser også at menn skiller seg ut ved å få flere av de aller dårligste karakterene enn kvinnene.

Pillebølge på Harvard

Et stadig økende antall studenter på Harvard tyr til piller for å klare det faglige presset, skriver The Harvard Crimson. Pillene Ritalin og Adderall, som er forbeholdt personer med konsentrasjonsvansker, er blitt vanlige ved universitetet, sier en student. Brukere av disse pillene som ikke har mottatt en passende diagnose har en tendens til å kjøpe rester av sine medstudenter som faktisk lider av konsentrasjonsvansker og tar pillene regelmessig, forteller en tredjeårsstudent til the Crimson.

Høringsrunde kveler reformplaner

Etter en omfattende høringsprosess skrinlegger Kristin Clemet sine planer om å fristille universiteter og høyskoler fra staten, men går inn for ny felleslov.

DIMA EMELIANOV

nyhet@utopia.com

Statsråd Kristin Clemet skrev i en kronikk i Aftenposten den 12. februar at hun har skrinlagt Ryssdalutvalgets forslag om at universiteter og høyskoler skal fristilles fra staten og bli selveiende institusjoner.

Den 9. februar anbefalte hun Regjeringen å fremme et forslag for Stortinget om en ny, felles lov for private og statlige utdanningsinstitusjoner.

Forslaget inneholdt imidlertid ikke den omstridte proposisjonen om å fristille universiteter og høyskoler fra staten, noe som var implementert i Ryssdal-utvalgets utredning.

Massiv motstand

Clemet påpeker at grunnet massiv motstand har hun "latt seg overbevise om at tilknytningsreformen ikke

bør endres". Ifølge Clemet vil en slik endring trolig ha omstillingskostnader som langt overstiger de øko-nomiske.

Hun forsikrer videre om at et forslag om en ny tilknytningsform som er obligatorisk for samtlige institusjoner ikke vil bli fremmet, men at en vurdering av om dette kan bli en alternativ løsning i framtiden vil bli foretatt.

Fornøyde studenter

Anne Marte Klubbenes, leder i Studentenes Landsforbund, fastslår at studentene er fornøyd med at universiteter og høyskoler fortsatt skal være et statlig forvaltningsorgan.

– Dette sikrer nasjonal styring av høyere utdanning og legger til rette for en effektiv utnyttelse av menneskelige og økonomiske ressurser, forsikrer Klubbenes.

Hun mener det er betryggende at politikere følger signalene fra aktørene i utdanningssektoren, og sier at det er opp til ledelsen ved universitetene og høyskolene å vise seg tilliten verdig.

– Nesten samtlige rektorer, ansatte og studenter var kraftig imot Ryssdalutvalgets forslag. Ledelsen ved utdanningsinstitusjonene må nå vise at de kan møte økende internasjonal konkurranse,

og større faglige krav fra studentene, innenfor dagens organisering.

Klubbenes trekker fram økt satsning på forskning som et verktøy for å få bedre utdanninger.

– Dersom norsk høyere utdanning skal bli i verdensklasse må forskningen styrkes innen hele sektoren. I fremtiden bør alle fag, både på universitet og høyskoler, kunne tilby undervisning som tar utgangspunkt i egen forskningsvirksomhet, avslutter Klubbenes.

– Gir for å ta

Også Vegard Stokland, leder i NSU-Tromsø, er positiv til at Clemet har tatt både studentenes og de ansattes signaler til etterretning. Men ifølge Stokland hadde det vært en større overraskelse om hun hadde fortsatt å jobbe med det tross all motstand.

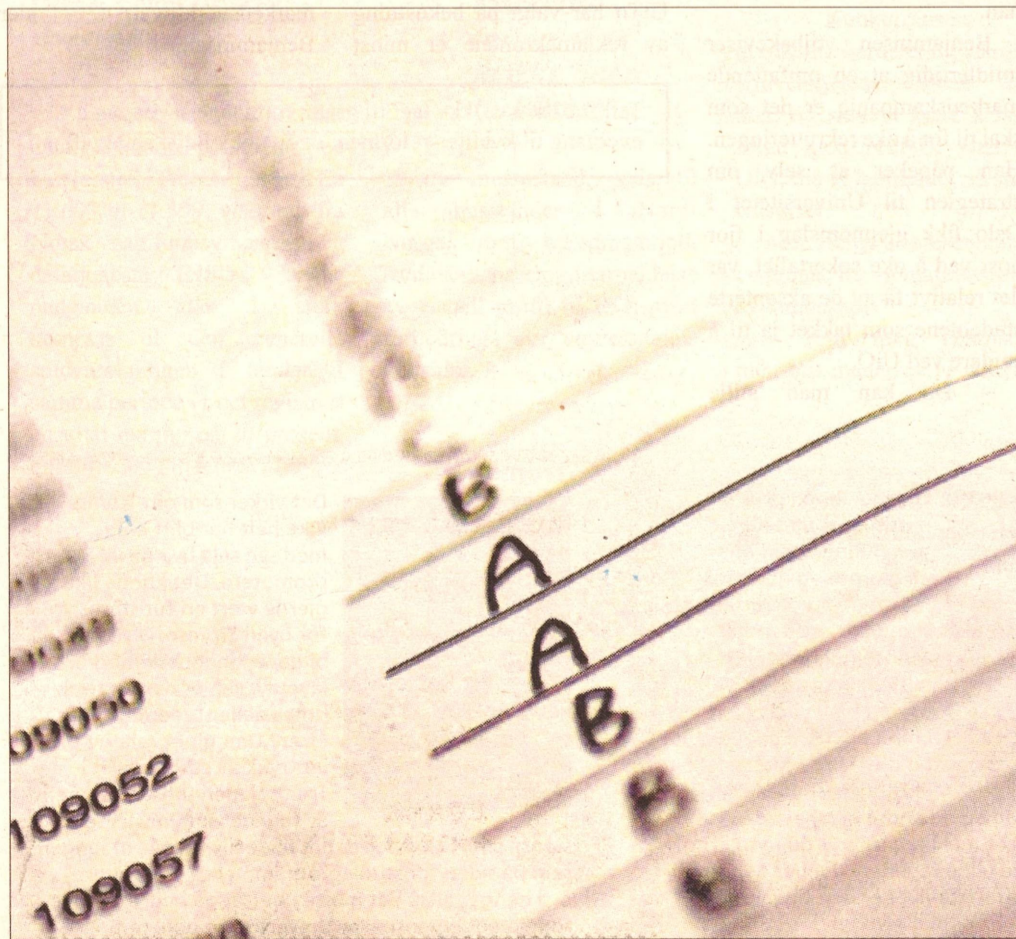
– Vi er fornøyd med at hun har innsett at systemet fungerer bra slik det er nå, men jeg tror det kan ligge skjulte motiver bak. Jeg tror hun gir for å kunne ta senere, sier Stokland til Utopia.

Foto EIRIK L. BERGLUND

POLITISK SPILL: Vegard Stokland, leder i NSU-Tromsø, er fornøyd med utfallet, men mener Clemet gir nå for å ta senere.

Kvalitetsreformen består eksamen

BENTE JENSEN

bentejensen80@hotmail.com

Nesten en tredjedel flere studenter avla eksamen ved UiT høsten 2003 sammenlignet med året før, viser ferske tall fra UiTs eksamenskontor. Ikke bare er det flere som tar eksamen, men også flere står på eksamen enn tidligere. Strykprosenten gikk ned fra 25 prosent høstsemesteret 2002 til 19 prosent høstsemesteret 2003.

Oppstykket pensum gjør det lettere å stå på eksamen, mens tettere oppfølging fører til at studenter blir "holdt litt mer i øra", mener eksamensinspektør Frode Nilsen.

– Det er en lovende start på kvalitetsreformen, noe som viser at den har slått ut positivt, klargjør han.

Penger står på spill hvis studenter stryker til eksamen og dette kan være en grunn til at det er flere studenter som

står til eksamen en tidligere, påpeker Nilsen.

Med innføringen av kvalitetsreformen får ikke studenter som stryker på eksamen omgjort deler av studielånet til stipend.

– Det har blitt vanskeligere å bli student uten egentlig å være det, forklarer Nilsen.

Totalt 5228 eksamener ble avlagt ved UiT til jul i fjor.

Camilla Oseland var en av dem, og tok eksamen i religionshistorie grunnfag etter gammel ordning. Med 4000 sider i pensum og bare en eksamen tolket hun eksamensoppgaven feil og strøk. Nå må hun ta samtlige 30 studiepoeng om igjen.

– Slikt ville jo ikke skjedd med dagens opplegg, sier Camilla som ikke tror at hun vil bli en del av strykprosenten neste gang hun avlegger eksamen.

Trondheim dyrere, Oslo billigere

Leieprisene har økt med 4,5 prosent i Trondheim de to siste årene. I praksis betyr dette at en gjennomsnittlig hybel i Trondheim sentrum har steget 126 kroner i måneden, mens sentrumsleien i Oslo har sunket med 36 kroner, melder Under Dusken. John S. Schistad ved kommunens bolig- og byfornyelseskontor mener at dette ikke er dramatisk ettersom konsumprisindeksen har økt med 2,8 prosent i samme periode. Studentenes landsforbund vil derimot at lån og stipend skal justeres opp.

UiT-forsker på verdensranking

Professor Malcolm Jobling ved Universitetet i Tromsø er en av de mest siterte forskerne i verden innen sitt felt, ifølge en ny verdensranking. Til sammen teller lista 250 forskere i hver av de 21 forskjellige vitenskapelige kategoriene, hvorav de fleste forskerne på lista kommer fra velrenommerte utdanningsinstitusjoner som Cambridge, Oxford, Yale, Princeton, MIT, og Harvard. Rankingene, som til tider blir revidert, ble nylig fornyet med 130 navn, og Jobling var en av to nye norske forskere.

KOMMENDE ADVOKATSTJERNER: Maria Korneliussen og Vegard Emaus fra 2. avd jus har til nå vært uovervinnelige i prosedyrekonkurransen

Foto DIMA EMELIANOV

Paragrafrytterne galopperer videre

Jussridderne fra Tromsø har til nå vært uovervinnelige. Sirkelen sluttes i Genève om to måneder.

EIVIND B. STRAND

eivind@utropia.no

21-åringene Maria Korneliussen, Hilde Ruus og Vegard Emaus fra 2. avdeling jus i Tromsø var på forhånd ikke levnet store sjanser under prosedyrekonkurransens finale i Bergen. Likevel vant de på imponerende vis mot de langt mer rutinerte favorittene fra Oslo og Bergen. Premien er en drømmetur til Genève, hvor de skal måle krefter med prosedyretalenter fra hele verden.

Spilte på sjarmen

Det er knyttet stor prestisje til konkurransen, som ble arrangert for 2. gang. Studentene fra Oslo og Bergen var gamle ringrever med lengre studieansiennitet og med store advokatfirmaer i ryggen. Ifølge Maria Korneliussen hadde de alt å vinne og intet å tape. – Vi bare kjørte på! utbryter

Korneliussen begeistret.

– Det at vi er unge og uerfarne i gamet tror jeg er en fordel. Vi er ikke så bundet av konvensjoner, og kjører på med sjarm og stort engasjement. Noe vi lyktes til gangs med. At vi var det eneste laget med jenter, var selvsagt en ekstra fjær i hatten, ler hun.

En studentjury kåret også beste enkeltmansprestasjon i konkurransen, en pris Vegard Emaus stakk av med.

– Det gikk på innhold og prosedyre. Han pratet rolig og løsrevet fra manus, med bra innhold. Flytende og fortjent, slår Korneliussen fast.

Beinhardt arbeid

Sjarm, skuespillertalent og retorikk er selvsagt viktig, men hovedgrunnlaget for seieren er sementert i beinhardt arbeid. Ansvar er stort, for det undervises nemlig ikke i prosedyre i Tromsø. Studentene er derfor fullstendig selvlært i faget. Og det holder ikke å se noen episoder av Ally Mcbeal, må vite.

– Vi har jobbet hele juleferien med dette. Pensum får vi ta en annen gang. Kanskje til sommeren, smiler hun, og legger til at seieren er en velsmakende bekreftelse på at blodslit er omsatt i resultater.

– Prosedyre er ufattelig lærerikt.

Det gir praktisk trening som er helt uvurderlig med tanke på yrkeslivet. Seieren er en pryd på CV'en og den gir en solid dose motivasjon til å fortsette studiet.

Genève neste

Når adrenalinkicket og seiersrusen fra Bergen har lagt seg, er det full konsentrasjon mot det som skal skje i Genève fra 21. til 25 april. Skal vi tro Maria Korneliussen, blir det helt andre boller.

– I Bergen tok vi fordel av at prosedyren foregikk på engelsk, fordi to på laget vårt har bodd i utlandet. I Genève møter vi garvede lag med engelsk som morsmål og som gjennomgår prosedyrefag på skolen. Rivalene fra USA, Australia og Storbritannia seiler opp som favoritter, spår hun.

Under verdensfinalen prosederes det over internasjonal handelsrett. Et litt ukjent og kronglete fagfelt, hvor solid forarbeid er alfa og omega.

– Nå blir det intensiv jobbing for å drille inn paragrafer og det rent faglige. I tillegg må presentasjon og fremføring sitte. Vi må være helt fristilt

I

- Den Nasjonale Prosedyrekonkurransen 2004 arrangeres av ELSA Norge i samarbeid med Den Norske Advokatforening
- Konkurransen er en unik mulighet for studentene til å omsette paragrafer og teori om til praksis
- ELSA Moot Court Competition (EMCC) ble avholdt første gang våren 2003
- I år avholdes den internasjonale finalen fra 21. til 25. april i Genève, vil bestå av i alt 16 deltakere
- Seks av lagene har kvalifisert seg ved å vinne en nasjonal prosedyrekonkurranse, mens ti kommer fra en skriftlig kvalifiseringsrunde

fra manus. Det blir dermed tøffe tider fremover for de tre grynende advokatspirer. For Maria Korneliussen og de andre gjelder det å ta med seg den gode følelsen fra Bergen. Verdensfinalen blir en hard prøvelse, men også en erfaring for livet. Som hun selv avslutter: – Vi gleder oss sinnsykt!

Havnet på rett hylle?

Siste 5 år har ca 850 elever tatt fag hos oss. Et år kan gi deg 8-10 ekstra poeng.

Pris pr fag, inntil totalt kr 36.900 pr år (+ evt lab). Borteboer-stipendet fra lånekassen dekker inntil kr 32.000.

NORSK PRIVATGYMNAS TROMSØ

www.norskprivatgymnas.no / tf 7760 1800

Bistand i vekttall

SIAN C. O'HARA

dima@utropia.no

VERDEN ANNO 2004. 4 millioner nordmenn fråter i russisk kaviar og ergrer seg over pensjonsreformen, mens 860 millioner analfabeter prøver livets slit rundt om i verden, langt borte fra oss. Ifølge FN er utdanningen en menneskerett, i tillegg til å være helsefremmende og fattigdoms-utryddende. FN har satt seg et tusenårs mål som går ut på at

alle skal ha et grunnleggende utdanningstilbud. Og dette innen år 2015.

Samtlige av FNs medlemsland har forpliktet seg til å nå disse målene, og Norge med bistandsminister Hilde Frafjord Johnsen i spissen, har ført opp utdanning som *Jobb nr. 1* i sin utviklingspolitikk. I de foregående bistandsbudsjetter har satsing på utdanning kun utgjort 9 prosent, mens målet er minst 15 prosent innen 2005.

Ifølge Astrid Elisabeth Revhaug, leder for Internasjonalt Studentkontor ved Universitetet i Tromsø, er det til enhver tid omtrent 90 studenter ved UiTø som faller inn under disse ordningene, og NORADs bistand er gode penger for Universitetet, som får 120.000 per student.

– Fra og med neste

år vil vi få ytterligere 15 studieplasser som er finansiert av NORAD, skryter hun av bistandsuniversitetet.

DEN PRAKTISKE gjennomføringen av disse målene tar blant annet Direktoratet for Utviklingssamarbeid (NORAD) og UFD seg av med ordninger som går ut på å finansiere norske studieplasser for studenter fra utviklingsland. Studentene er da allerede immatrikulert ved et universitet i sine respektive land, og får dekket reise, studieplass og levekostnader her i Norge mot at de reiser tilbake og anvender sin oppnådde kompetanse i sine hjemland.

NORAD plukker ut studenter fra sine samarbeidsland og finansierer reise, opphold og studieplass under studieperioden her i Norge. Utvekslingsavtalen forutsetter at studenten vender nesene hjem igjen etter fullført utdanning i tråd med formålet om å slå et slag for sitt hjemland og dermed motvirke *braindrain*-bølgen som herjer løs i u-landene.

Kultursjokk, fisk og kunnskapshull. Vel, banebrytere fra Sør, vil dere snakke om det?

PERNILLE DEHLI

pdehli@online.no

LALITH AMARALAL fra Sri Lanka og Pamela Samsukal fra Sør-Afrika er begge NORAD studenter, og tar begge mastergrad i International Fishery Management på NFH.

Da de to søkte på utveksling

med NORAD visste de lite om hva årene i et lite land på den andre siden av jordkloden skulle bringe dem. Til våren drar de hjem etter ferdig mastergrad, og de kan allerede fastslå at så vel som at de har fått oppleve en helt annen kultur har også perspektivene på både en selv og verden blitt forandret etter utvekslingsoppholdet.

KULTURSJOKK. – Da jeg kom med flyet til Tromsø og så ut av vinduet og så denne lille øya, forteller Pamela, måtte jeg spørre damen som satt ved siden av meg om dette virkelig var Tromsø. Jeg fikk jo regelrett sjokk! Stedet jeg er fra som ligger like utenfor Cape Town har 4 millioner innbyggere, og Tromsø har

60.000. Det er klart at det blir et enormt kultursjokk.

Kultursjokket legger dog ingen hindring på Lalith og Pamelas positive tanker om prinsippet med utdanning som bistand.

– For det første så er det bra for den individuelle student, man får jo et enormt personlig utbytte. Men det er også bra

I UFDs kvoteordning, som i motsetning til NORAD samler studenter fra nesten samtlige verdensdeler, er disse beinharde betingelsene myket litt opp. Staten betaler studie plass på samme måte som for norske statsborgere, og kvotestudentene er tilknyttet Lånekassen på samme vis. Herfra får de lån og stipend utbetalt hvert semester, og må betale tilbake lånet dersom de ikke vender hjem igjen. De fleste reiser likevel tilbake til sitt opphavsland, og hvis de kan dokumentere at de har bodd der i minst ett år etter fullført utdanning i Norge, blir lånet deres konvertert til stipend.

Det er likevel ikke noe program for oppfølging av kandidatene for å se hvilken nytte denne innsatsen bidrar til, utenom denne ene dokumentasjonsplikten etter ett år.

LINE HEGNA som er informasjonsmedarbeider for Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpfond (SAIH) er derimot ørlite

skeptisk til disse ordningene.

– Det er en lettvent løsning, fordi vi tror at penger ikke løser problemet alene. Lokale tiltak er viktig slik at vi ikke påtvinger dem vårt vestlige perspektiv og slik at det først og fremst blir utdanning på deres premisser. Språk og kursing innenfor felter som er aktuelle og nære for u-land er viktig. Et lokalt utdanningstilbud vil dessuten nå flere.

SAIH er først og fremst kjent fra semesterinnbetalingsslippen for den jevne student. Deres slagord er *Utdanning for frigjøring*, og for hver 10-krone SAIH får ved semesterinnbetaling, føyer NORAD til en pen sum som går til å styrke de lokale utdanningsinstitusjoner i u-landene.

STATSVITENSKAP

og internasjonale spørsmål med norsk utgangspunkt og perspektiv er kanskje ikke like viktig og anvendelig i Bolivia, men statssekretær Bjørn Haugstad i UFD mener kronene er vel spandert.

– Vi driver forskjellige former for bistand, men tror at denne er effektiv. I Norge har vi nemlig en del gode utdanningsprogrammer som studenter fra u-land ikke alltid får tilgang til i sine land.

– *Hva er Norges politiske intensjoner med bistandsordningene, foruten å gjøre verden til en bedre plass å bo?*

– Utrvekslingen mellom nord og sør bidrar til å internasjonalisere de norske institusjoner ved å knytte disse opp med utenlandske. Det er også dyktige og arbeidsomme kandidater som kommer, og bidrar derfor til å sette et godt eksempel for sine norske medstudenter, forklarer Haugstad.

Foto THOMAS METZ

fordi det er hull i kunnskapen man får tettet når man er i et annet land, og har andre faglige perspektiver. For eksempel så er det et mye større fokus på økonomi i Tromsø enn det er hjemme.

VANSKELIG INTEGRERING. Men selv om de har bodd i Tromsø i

snart to år snakker ikke Lalith og Pamela norsk. Det er de lei seg for.

– Da vi kom hit hadde vi forelesninger fra 8-4 hver dag. Det er klart at da orker man ikke å gå på norsk kurs fra 4 til 7 om ettermiddagen. Vi hadde veldig lyst til å lære språket, men med intensiteten i undervisningen orket vi det

bare ikke. Når man ikke snakker språket går jo integreringen inn i det norske samfunnet også saktere, fastslår de to. Det meste av sosialiseringen skjer innad i klassen vår, og der er det nesten bare internasjonale studenter.

Å KOMME HJEM. Utrvekslingen de to studentene

står ovenfor er å klare å anvende den kunnskapen de har tilegnet seg i Norge når de kommer hjem. I den anledning står de ovenfor flere problemer.

– Personlig har jeg ikke utstyret til å fortsette arbeidet mitt når jeg kommer hjem, slår Lalith fast. Jeg mangler for eksempel det tekniske

utstyret til å kunne fortsette arbeidet mitt. Her savner Lalith oppfølging fra NORAD.

– Men det å ha vært i utlandet er helt klart en positiv ting å ha med seg. Du ser livet ditt i et helt annet perspektiv, du får et åpnere sinn og lærer å akseptere mennesker for hva de er, fastslår Pamela.

Hybler i byråkratimølle

Studentsamskipnaden i Tromsø forvalter 118 studenthybler i Longyearbyen, og samtlig av disse er tilknyttet Universitetsstudiene på Svalbard. Tildelingen av hybler som i fjor gikk i Svalbards favør har imidlertid ikke vært utslagsgivende, og de ytterligere 24 hyblene som Norges nordligste studentby har midler til å reise, sitter fast i ei byråkratimølle. Årsaken er at de lokale selvstyremyndighetene på Svalbard ikke har gitt byggetillatelse, skriver Aftenposten.

Studenter kan få egenmelding

Du kan snart slippe å gå til legen bare for å få gyldig fravær fra obligatorisk undeisning, skriver studentavisa Universitas. Grunnet obligatoriske forelesninger og innleveringer har antallet pasienter som besøker Helsetjenesten ved Universitetet i Oslo for attesting av gyldig grunn for fravær økt. Ifølge Universitas ønsker Læringsmiljøutvalget en egenmeldingsordning for studenter slik at de slipper å dra til Helsetjenesten hver gang de er syke og ikke kan møte opp på.

TATT PÅ KORNET**Kaffegrut i lunchen**

En liten humoristisk notis på tromsoby.no har fått reaksjoner fra informa-sjonsavdelingen på Høgskolen i Tromsø. Det gjelder altså utlysning av en kaffekoker for ansatte ved Avdeling for lærerutdanning. Dette er en deltidsstilling hvor en er forventet å koke kaffe i et par timer i pausen.

Tromsøbys Yngve Bergheim påpeker tåpeligheten av en slik stilling ved å henvise til diverse økonomiske vanskeligheter vår eminente Student-samskipnad har vist seg å være i. Rettferdig harme blir jo selvsagt ut-trykt i en kommentar fra infolederen for Høgskolen i Tromsø Roald E. Hansen. Han vil ha seg frabedt slike bakdørskommentarer angående en stilling som er finansiert fra de ansattes egen lomme. I tillegg til dette betaler ansatte for sin egen kaffe.

Jeg mener et større problem er at folk fra Avdeling for lærerutdanning (ALU) i sin annonse bruker ordet lunch. Alle oppgående menn i Norsk språkråd vil jo selvsagt påpeke for lærere av våre fremtidige lærere at matpause skal staves lunsj.

Utopia setter all sin tyngde som fjerde statsmakt på at slike saker skal oppklares slik at våre fremtidige utdannings-situasjoner ikke blir værende i slike kompromitterende stillinger.

I tillegg har jeg en anbefaling som kan komme de ansatte ved ALU til gode: Prøv med en sivilarbeider. Kanskje dere blir spart unødvendige annonseutgifter, og får en som kan koke kaffe dagen lang uten at dere trenger å blakke dere helt ut. Vel bekomme.

MAJA SOJTARIC

Nytt utvalg sikrer godt læringsmiljø

Som et av mange tiltak i forbindelse med innføringen av kvalitetsreformen er det blitt nedsatt et nytt lovpålagt utvalg. Utvalgets mandat baserer seg hovedsaklig på å verne samt forbedre det fysiske og psykososiale læringsmiljøet ved Universitetet i Tromsø.

Utvalget består av tre studenter som er utnevnt av studentstyret, og tre som representerer universitetsledelsen og følgelig representerer dem. Ledermandatet skal veksles på mellom universitetsledelsen og

studentene. Sistnevnte gruppe innehar lederstillingen dette året, med Fredrik Kvensjø som formann.

– Vi skal være pådrivere i det arbeidet som direkte berører studentenes hverdag, og skal blant annet se på budsjettprioriteringer slik at sakene vi er satt til å forbedre får sin del av midlene, sier Kvensjø.

Både ventilasjon, lysforhold, byggetilpasninger for funksjonshemmede, studentenes sosialtjeneste, og ergonomiske møbler står på listen

over eventuelle forbedringer som studenter skal nyte godt av, meddeler han.

– Vi vil også etterspørre at studenter setter søkelyset på saker de er opptatt av, og tar kontakt med utvalget for å sette eventuelle problemer på deres dagsorden, opplyser Kvensjø.

Ifølge NSU-leder Vegard Stokkland er dette et etterlengtet tiltak som vil være en av grunnsteinene innen kvalitetssikringen av alt det som rører seg rundt det rent akademiske ved UiTø.

En stor del av forskningsmidlene som disponeres av **Senter for samiske studier** går til internasjonale studenter. – Kritikkverdig, mener tidligere SSSR-leder, Thomas Nygård.

DIMA EMELIANOV

nyhet@utopia.com

I 2002 ble prosjektet "The Challenge of Indigenouness: Politics of Rights, Resource, and Knowledge" om globale utfordringer knyttet til urfolksspørsmål lagt til senter for Samiske Studier. Siden 2002 er det ved åtte anledninger utdelt støtte midler til forskningsprosjekter som berører urfolksproblematikk,

hvorav seks av prosjektene fikk grønt lys høsten 2003.

– Neglisjert

Ifølge Thomas Nygård, leder for Samisk studentforening, berørte ingen av disse stipendene forskning omkring samiske forhold i nevneverdig grad. Han mener at en slik utvikling er kritikkverdig og bidrar til neglisjering av de samiske interessene, samt forskning derav.

– Dette er et stipend som er opprettet nettopp til samiske formål, men retningslinjene for tildeling er likevel slik at dørå står på gløtt for at andre henter det, og dette er ikke riktig, forklarer Nygård.

Det som imidlertid bekymrer han mest er at midlene administreres gjennom **Senter for samiske studier**, men likevel ikke kommer samiske formål til unnsetning, noe han

anser som svært frustrerende.

– Det er ikke tvil om at stipendet har gått til gode formål, og at det er dyktige studenter som har fått det, men ettersom det opprinnelige formålet har vært å styrke forskningen rundt samiske forhold, mener jeg at studier uten forbindelse til samiske forhold bør finansieres gjennom andre kanaler.

– Jeg føler rett og slett at vi blir neglisjert, avslutter Nygård.

Positivt mangfold

Per Klemetsen Hætta, nestleder for **Senter for samiske studier**, påpeker derimot at et mangfoldig forskningsprogram vil bidra til kompetanseheving innen samiske studier, og vil på ingen måte neglisjere de samiske interessene.

– Helt fra starten av har disse midlene vært brukt til

rekruttering av studenter på master- og doktorgradsnivå til forskningsprosjekter i forbindelse med urfolksproblematikk. Uavhengig av etnisk bakgrunn, påpeker Per Klemetsen Hætta.

– Vi er følgelig ikke av samme oppfatning som Nygård, og mener at etnesiteten både til den som søker, og de som er forskningsobjektet er underordnet så lenge våre krav om kvalitet og tema blir tilfredsstillt.

– Denne forskningen, påpeker Hætta videre, handler nemlig om kompetansebygging på urfolksområdet. Og en hevet kompetanse innen en slik sammenheng får naturligvis positive ringvirkninger for andre tilsvarende grupper; i dette tilfellet den samiske befolkningen, påpeker Hætta.

Kraft skviser studenter

Kraft vil bygge seg opp et rykte gjennom en treningsavtale med TIL, men studenter mener slik kommersialisering er grunnleggende feil.

DIMA EMELIANOV

nyhet@utropia.com

Tidligere i år flyttet TIL sine regelmessige treninger fra SATS til studentidrettshallen Kraft, noe som i praksis innebærer at fotballaget opptar en del av treningslokalene hver mandag og torsdag i morgentimene. Følgelig blir det overlatt lite plass til studenter som måtte ønske å trene på samme tidspunkt.

Ifølge studenten Tord Lind-Hansen er dette et reelt problem dersom man er uheldig med klokkeslettet, og påpeker at det er feil at en slik kommersialisering kommer foran studentenes behov.

– Kraft mottar jo subsidier nettopp fordi de skal være et tilbud for oss studenter, og da

blir det feil å fylle opp både garderobes og treningshaller med folk utenfra. Og av og til er det jo faktisk stappfullt, sier han.

Lind-Hansen understreker videre at dette er et utbredt synspunkt blant medstudenter.

Ifølge daglig leder på Kraft,

er det kun et begrenset antall som kommer utenfra. Han innrømmer likevel at det kan være et problem, men påpeker at det er nødvendig for å tiltrekke nye kunder.

– Vi er avhengig av å få større klientell, og TIL trekker jo folk til Kraft. Vår

kundekrets lekker stadig, og vi mister studenter til andre treningsstudioer, deriblant SATS.

Utover dette påpeker han at denne overgangen ikke bidrar til ulovlig subsidiebasert konkurranse; TIL trente nemlig gratis på SATS før overgangen.

SATS har tidligere har klagt inn Studentsamskipnaden i Bergen for lignende forhold til EUs overvåkningsorgan ESA.

– Jeg mener derfor ikke at vi på noen måte stjeler deres kunder ved å tilby TIL trening, understreker han.

Ab via

”Jarle Heffner”

Om de kontroversielle infobrosjyrene uttalte en slukøret rektor Jarle Aarbakke i et intervju han senere trakk tilbake:

– Åj... De 50 millioner på infobudsjettet ble visst overført til universitetsledelsens sosiale budsjett. Vi er som kjent ikke helt fornøyde med den tilårskomne vinkjelleren på Huset.

– Jeg tror skolen skor seg godt på å ha en happy ledelse som ikke sier nei til en god fest, snøvler festgeneral Kristin Clemet, som legger til at ”playboy-Jarle” er en *usedvanlig* smukk vert.

Utropia om 10 år:

Kraft lokker ikke lenger studenter med barneskoleelever

KRAFT utvider student-kvoten sin fra 10 til 25, med hele 15 nye plasser reservert studenter. Ordfører Herman Kristoffersen raser fordi byens barneskoler mister treningsplasser. Sentralt plasserte kilder opplyser at Jarle Aarbakke har mottatt trusselbrev fra skoleetaten.

– Nå får endelig hele studentstyret gratis trening, jubler studentstyreleder Vegard Stokland.

Nyvalgt medlem i Fredsstudiets styre, Tor Arne Morskogen, reagerer på at bare de ansatte får anbefale sanger i Utropia: – Jeg er minst like flink, skryter han.

Morskogens hitliste:

1. Gatas Parlament – Proletarparty
2. Bob Dylan – Blowin' in the Wind
3. Michael Jackson – Heal the World
4. John Lennon – Imagine
5. Egners Kardemmebeby – Polti'mester Bastians inkluderende gla'sang

Morskogen kommenterer listen slik: – I love the smell of napalm in the morning!

Utropia retter

I forbindelse med saken om Arbeidslivsdagen på Juss, ble leder av ELSA, Nils Arne Jensen feilaktig titulert som markedsføringsansvarlig og videre ble journalistens observasjoner, i korrekturen, om-gjort til Jensens sitater. Vi beklager bryderiet dette eventuelt kan ha medført for Nils Arne Jensen.

Havnet på rett hylle?

Siste 5 år har ca 850 elever tatt fag hos oss. Et år kan gi deg 8 10 ekstra poeng.

Pris pr fag, inntil totalt kr 36.900 pr år (+ evt lab). Borteboer stipendet fra lånekassen dekker inntil kr 32.000.

**NORSK
PRIVATGYMNAS
TROMSØ**

www.norskprivatgymnas.no / tlf 7760 1800

Fader Emelianov

av Terje Håkstad, Sosialistisk Studentlag

Dima Emelianov påpeker til meg i siste Utopia at begge fraksjonene i Ryssdal-utvalget ønsker å skape sterkere og robuste utdanningsinstitusjoner. Dette har jeg faktisk aldri vært i tvil om, men setter selvsagt stor pris på Emelianovs faderlige oppklaring og rettledning av en villfarene studentpolitiker.

Debatten oppstår fordi man er uenige om midlene, og tidvis har forskjellige definisjoner på ulike begrep. Det hadde jo vært ganske absurd hvis en av fraksjonene faktisk eksplisitt ønsket å svekke akademien. Det hele hadde fått et tragikomisk preg, og jeg ser levende for meg en scene på dette for eksempel i Team Antonsen!

Emelianov og undertegnede er sannsynligvis uenige i ulike midler og definisjoner når vi ser for oss et sterkt og robust akademien. Et eksempel på at man kan være uenig i en definisjon, er definisjonen på hvem en taper er. En annen uenighet er hvorvidt endret eierstruktur/ skolepenger er det sentrale middelet for å skape et sterkt akademien.

I følge Emelianov vil taperne i et stadig mer internasjonalt samfunn være de som har studert ved norske institusjoner. Dette i et scenario som Emelianov skisserer der akademien i Norge kommer til å tape konkurransen mot utenlandske institusjoner hvis man ikke innfører skolepenger. Selve relevansen i dette scenarioet får Emelianov selv forsvare, men jeg finner grunn til å spørre om Emelianov har glemt de som ville bli de virkelige taperne ved innføring av skolepenger: de som ikke ville komme inn på Universitetet fordi de ikke har råd? De ville jo faktisk aldri få anledning til å bli den taperen Emelianov referer til.

Og den virkelige taperen ville da faktisk være det norske akademien, som mistet tilgang på evt. økonomisk ressursvake, men allikevel akademisk ressurssterke studenter? Videre kunne man kanskje oppleve at fag som ikke så mange studerer, men som allikevel har en uvurderlig funksjon, forsvinner, fordi det ikke er mange nok studenter som tar det faget. Jeg tror disse faktorene er den største fare for styrken og robustheten i det norske akademien. Norge er dog fortsatt en velferdsstat, med

mindre inntektsforskjeller enn i en del andre sammenlignbare land, slik at skolepenger umiddelbart ikke vil ha samme negative konsekvens som i en del andre land, men over tid kan dette slå veldig uheldig ut.

Det er derfor prinsipielt viktig at universitetet er et statlig ansvar, men jeg er allikevel glad for debatten rundt dette. Jeg tror ikke kvaliteten og eksistensgrunnlaget for det norske akademien nødvendigvis står og faller på om man innfører skolepenger, men jeg mener å ha vist at skolepenger har en del uheldige konsekvenser jeg ikke vil ta sjansen på. De økonomiske midlene til akademien kan utmerket godt komme fra fellesskapet og staten, ikke fra en relativt økonomisk ressurs svak gruppe som studentene (hvor de fleste allerede i dag, uten skolepenger, er nødt til å jobbe ved siden av studiene). For å bruke Emelianovs egne ord: "Enkelte ganger finnes det bare større ting å forsvare enn pengeboken til den enkelte".

Jeg ønsker derfor ikke et eliteuniversitet (les: skolepenger), med kun studenter fra "eliteøkonomiske" forhold. Jeg håper selvsagt Emelianov ser at jeg spissformulerer her. Jeg mener for eksempel selvsagt ikke at å være rik utelukker å være smart, ei heller tror jeg Emelianov mener at alle fattige er dumme, og at det dermed ikke er så farlig om de har råd til skolepenger eller ikke.

Det burde videre være et paradoks for Ryssdal og Emelianov når man mener akademien vil få mer frihet av å endre eksisterende eierstruktur, mens et overveldende flertall av akademiske ansatte ønsker dagens form, fremfor endret eierstruktur. Jeg tror ikke de ansattes ønske i denne saken er et resultat av endringsvegring, men at de ansatte har en god følelse med hvor skoen trykker, og at de ønsker så stor frihet som mulig til å forme egen arbeidsplass.

Det finnes dessuten andre midler enn eierstruktur og finansiering for å skape et sterkt og robust akademien i Norge. Man bør nå ta best mulig vare på og utvikle de positive sidene ved Kvalitetsreformen, fremfor å hoppe rett på en debatt om eierstruktur/ finansiering. Økt oppgaveskriving/ oppfølging, og så tidlig som mulig krav om at studentene selv utformer problemstillinger, er eksempler på ting vi må sikre god kvalitet på. Ryssdal har også etterlyst

merkevarebygging, eller evnen til å dyrke og markedsføre sine særpreg, for at norske institusjoner kan få et forsprang på markedet. Her er jeg enig med Ryssdal i at det nok finnes et stort forbedringspotensial, men slik merkevarebygging må allikevel ikke utelukke breddeuniversitetet.

Økt internasjonalisering vil i tillegg være et glimrende middel for å heve kvaliteten på akademien. Gjennom Kvalitetsreformen er dette ikke bare et tilbud til studenter, men noe man faktisk er berettiget til. Man må derfor ikke frykte potensielle (konkurranseutsettings-) farer ved økt mobilitet, men sikre at vi har gode tilbud til de som ønsker å reise ut, samt sikre at det kommer utenlandske studenter og vitenskapelig ansatte til Norge. Dette er ikke gjort i en fei, og vi er dessverre kommet alt for kort med dette. Her har vi et reelt stykke arbeid å gjøre fremover, og jeg håper universitetet kjenner sin besøkelsestid.

Jeg har selv to opphold i utlandet i studiesammenheng, og vokste (kanskje ikke nok, vil noen si) både faglig og som person på først å studere i København og siden gjøre feltarbeid i Zimbabwe. Det var vel slikt som ble kalt dannelsesreiser på Ibsens tid? Om jeg som radikal(?) student ble overvåket av det danske PST eller tilsvarende zimbabwisk etterretning, vet jeg ingenting om, men kanskje Emelianovs undersøkende journalistikk og skarpe penn kan hjelpe meg med å finne ut av dette?

Kjære Håkstad – Når jeg refererte til fraksjonenes intensjoner forsøkte jeg hovedsaklig å påpeke at flertallet ikke vil føre med seg uheldige konsekvenser. Verken for utdanningssystemet eller samfunnet, noe som har vært antydning i følelseladete protester der deres parti har vært fanebæreren. Jeg påpekte derimot at det kunne ha uheldige konsekvenser for studenter som individer; nemlig for studenter som setter seg selv foran fellesskapet. Hører jeg sosialistiske bjeller

Videre ser du en mengde problemer i det scenarioet jeg tegnet i mitt innlegg. Men hva med alle problemene som eksisterer nå? Mens du mener at et fravær av skolepenger dyrker de flinke, vil jeg påpeke at det også dyrker en

mengde dårlige studenter. En skolepengeordning ville riktignok ekskludert bestemte grupper, men de flinkeste ville likevel blitt dyrket gjennom diverse ordninger; det er jo de som virkelig skaper langsiktig profitt for institusjonene, og ikke de pengesterke.

Utover dette vil samtlige problemer som du nevner forbli problemer kun dersom en viss fleksibilitet ikke akkompagnerer en eventuell lovendring. Og så lenge vår verden ikke kun er sammensatt av kyniske realister, vil en fleksibilitet som søker rettferdighet alltid eksistere, slik som det er skissert i det ovennevnte eksempelet. Hva enn spillereglene er.

Og burde ikke du, dersom du som har dine kjerneverdier på plass, være åpen for å lette på statens paranoide kontroll og gi menneskene en sjanse? Du tror vel på rettferdighet, solidaritet, og øvrige liberale verdier, og har følgelig stor tro på alt det gode som er forankret i mennesket? Fordi alt annet, i din situasjon, ville jo vært et svært festlig paradoks.

Dima Emelianov

Ny valgmodell nedstemt

av Jørn A. Henriksen, leder i Sosialistisk Studentlag

I artikkelen "Ny valgmodell vrakes" skriver Dima Emelianov at "uenigheter i studentstyret tok livet av valgordningen før den fikk se dagens lys". Den hele og fulle sannhet kommer etter mitt skjønn ikke helt frem i artikkelen.

Artikkelen gir et inntrykk av at en ny og bedre valgordning som ville bringe økt velgeroppslutning og føre til et nytt og mer engasjert studentdemokrati, gikk i vasken pga uenigheter og krangel i Studentstyret. Det som faktisk skjedde var at vi hadde en lavmælt, men meget god og ryddig debatt rundt forslaget der begge sider fikk god anledning til å fremme sine synspunkter.

Forslaget til ny valgordning gikk i korte trekk ut på at urnevalget på politiske lister skulle fjernes og at student styrerepresentantene skulle velges som tillitsmenn fra hvert fakultet. Forslaget var utarbeidet av et utvalg bestående av seks personer, hvor av to var mot forslaget som ble fremmet. Noe av argumentasjonen mot forslaget var at vi ikke trodde dette ville føre til økt oppslutning om valget. Snarere tvert imot. Dette fordi det er vanskeligere

for studentene å orientere seg om hvilke synspunkter og saker som kandidatene har i et valg av enkeltpersoner, enn det er når de stemmer på parti som har en studentpolitisk plattform. Studentene kan også velge å stemme noe annet året etter hvis det partiet som satt med makten ikke har innfridd sine valgløfter. Dette blir vanskeligere å holde oversikt over når vi velger enkeltpersoner. Jeg er klar over at dette er vanskelig i dag også, men dette skyldes at det har vært svært lav aktivitet i Studentstyret de to siste årene. Noe som også fører til lav valgoppslutning. Dette leserinnlegget er ikke et forsøk på å fortsette debatten rundt valgordning så jeg skal ikke gå nærmere inn på videre argumentasjon. Innlegget er heller ikke et forsøk på å gi en objektiv betraktning, da det er klart farget av mitt syn på saken.

Min oppskrift til økt valgoppslutning er ikke endring av valgordning, men at studentstyret tar et krafttak og øker sin aktivitet mot studentene. Ved å ta tak i ting som; parkeringsproblemet, åpningstiden på UB, lite info og hjelp til de som vil studere i utlandet, økte priser på Kraft, implementeringen av kvalitetsreformen etc. Det er nok å ta tak i. Hvis Studentstyret blir mer aktivt vil studentene legge merke til det og flere vil stemme. Dette er ikke et forsøk til kritikk mot Studentstyret, men snarere en oppfordring til oss som sitter der.

Etter debatten gikk vi til votering og forslaget ble nedstemt med 10 stemmer mot, 1 avholdende og 9 for. For at forslaget skulle gått igjennom måtte 14 ha stemt for. At studentstyret tok livet av forslaget pga uenigheter er en feilslutning. Representanter fra 3 partier og 2 fakulteter stemte ikke for forslaget. Forslaget ble fremmet og fikk ikke flertall. Så udramatisk var det faktisk.

Til slutt vil jeg komme med en liten digresjon. Selv om jeg og Emelianov tydeligvis ikke er enig i noe i det hele tatt, så vil jeg hylle han for iallfall å bidra til den generelle debatten. Det hadde ikke skadet om folk fra andre partier eller folk som holder posisjoner i studentdemokratiet bidro til debatt rundt saker som alle hadde meninger om rundt valget. Så slipper leserne av Utopia at jeg selv, Håkstad og Emelianov stadig virker mer og mer som offentlige brev(u)venner.

KRONIKK

KRISTIN CLEMET,
UTDANNINGS- OG
FORSKNINGSMINISTER

Universiteters og høyskoleers tilknytning til staten

Utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet forklarer hvorfor hun har skrinlagt forslaget om at universitetene og høyskolene skal fristilles fra staten og bli selveiende institusjoner.

RYSSDALUTVALGET, som har utredet forslag til ny lov om universiteter og høyskoler, avga sin innstilling 23. september 2003. En omfattende høringsprosess ble avsluttet 30. januar. Mandag anbefalte jeg Regjeringen å fremme forslag for Stortinget om en ny, felles lov for private og statlige høyere utdannelseinstitusjoner og samtidig bevare dagens tilknytningsform for de statlige institusjonene. I dag inviterer jeg til seminar om hvordan Kvalitetsreformen kan følges opp på en god måte.

Debatten om Ryssdalutvalgets innstilling har ikke bare vært saklig. Takket være en grundig høringsprosess og aktiv dialog med mange interessenter har det vært mulig å lytte seg frem til gode og nyanserte argumenter.

Kort oppsummert viser høringen at det er stor tilslutning til å etablere et felles lovverk for private og statlige universiteter og høyskoler, at det er delte og nyanserte oppfatninger om hvorvidt den interne ledelsesstrukturen ved de statlige institusjonene bør endres, at det er massiv motstand mot å endre tilknytningsformen, dvs. at et stort flertall mener at statlige universiteter og høyskoler fortsatt bør være forvaltningsorganer med særskilte eller utvidede fullmakter.

FOR MEG er det åpenbart at institusjonene for høyere utdanning står overfor meget store utfordringer i årene som kommer. Utfordringene er knyttet til kvalitet i utdanning og forskning,

til relevans i forhold til samfunns- og næringsliv, til internasjonalisering og til konkurranse - om studenter, forskere og delvis også midler. De diskusjoner som for tiden pågår i andre land, viser at utfordringene, både for institusjonene selv og for staten, er store og ikke vil forsvinne, uansett tilknytningsform.

Personlig finner jeg det ikke troverdig at det bare er én tilknytningsform som setter institusjonene i stand til å møte disse utfordringene. Til det er verdens beste utdannelseinstitusjoner organisert altfor forskjellig. Derimot har jeg latt meg overbevise om at tilknytningsformen ikke bør endres, av særlig to grunner:

For det første er det åpenbart at det for tiden nedlegges et meget stort arbeid for å implementere Kvalitetsreformen i høyere utdanning. Det er en enorm omstilling som de færreste utenfor universitets- og høyskolesektoren har oppdaget, som er slitsom, og som selvsagt ikke er uten problemer. Det påfallende er imidlertid hvor offensivt og positivt disse problemene nå møtes. De kritiske røstene er til stede, men fellestrekket ved disse synes å være at de ikke presenterer noen alternative løsninger på høyst reelle utfordringer, og at de derfor gir liten veiledning for dem som til syvende og sist må fatte beslutninger eller gjennomføre forandringer.

Det er også verdt å konstatere at Norge, blant ca. 40 land som prøver å gjøre mye av det samme, nå ser ut til å lykkes svært godt. En

forskningsbasert evaluering av Kvalitetsreformen er naturligvis også igangsatt.

JEG HAR MERKET MEG at de aller fleste representanter for sektoren - enten det er rektorer, ansatte eller studenter - tilråar at vi, i lys av denne store omstillingen, ikke endrer tilknytningsform, eller i hvert fall ikke endrer den nå. Dette ønsker jeg, slik jeg hele tiden har påpekt i høringsprosessen, å tillegge stor vekt. Endringer som forsøkes gjennomført under stor motstand og med liten forståelse, vil dessuten lett ha omstillingskostnader som langt overstiger de økonomiske.

For det annet: En politiker er per definisjon ikke bare representant for interessentene, men må også overveie samfunnets og alle "de andres" interesser. Universitets- og høyskolesektoren er i dag en meget tung sektor på offentlige budsjetter, og legger årlig beslag på mer enn 25 milliarder kroner. Det kan man ikke kimse av når samfunnsdebatten ellers dreier seg om å få og ha folk i arbeid så lenge som mulig for å kunne opprettholde gode sosiale ordninger for dem som trenger det. Det er både i samfunnets og utdannelsessystemets egen interesse at det er økonomisk bærekraftig også på lang sikt. Det stiller krav til omstilling, effektiv ressursforvaltning og evne til å prioritere, hvilket igjen stiller krav til ledelse.

At institusjonene står overfor store utfordringer knyttet til faglig ledelse og utvikling, er bredt dokumentert gjennom en rekke evalueringer. Disse utfordringene kunne vært møtt

med å endre tilknytningsform, slik flertallet i Ryssdalutvalget argumenterer for. Jeg har altså lagt mer vekt på at svært mange universiteter/høyskoler nå utnytter de nye fullmaktene de har fått gjennom Kvalitetsreformen i større grad enn mange ventet, og at svært mange i sektoren selv mener at det er et potensial for å gjøre mer.

Som førsteamanuensis Svein Michelsen ved Universitetet i Bergen nylig sa til tidsskriftet Mandag Morgen: "Tidligere har det handlet om å gjøre seg lekke for staten, men nå må man dokumentere hva man faktisk gjør og hvilke resultater det gir." Det har bidratt til større og mer selvkritisk engasjement innad i institusjonene selv.

I DET VIDERE ARBEIDET med oppfølging av Ryssdalutvalgets innstilling vil Regjeringen legge vekt på å gi institusjonene frihet til å møte sine behov og utfordringer. Vi vil lage et organisatorisk og styringsmessig rammeverk som skaper best mulig vilkår for ledelse, samtidig som det sikrer størst mulig grad av symmetri mellom frihet og ansvar. Samtidig er det viktig å påse at myndighetene har tilstrekkelige virkemidler til å kunne ivareta sitt overordnede ansvar for universitets- og høyskolesektoren.

Det vil ikke bli fremmet forslag om en ny obligatorisk tilknytningsform for de statlige institusjonene. Men vi vil fremme forslag om felles lov for private og offentlige institusjoner og vurdere forbedringer innenfor dagens statlige forvaltningsmodell.

Dessuten vil jeg, i lys av høringsuttalelsene, vurdere om institusjonene er så forskjellige at institusjoner som i fremtiden ønsker det, og som tilfredsstillende bestemte kriterier, kan ha en annen tilknytningsform.

Debatten om Ryssdalutvalgets innstilling har etter min mening vært nyttig. I virkeligheten har den kretset rundt ett sentralt spørsmål: Hvordan bør staten ivareta sitt ansvar for høyere utdanning for at universiteter og høyskoler skal stå best mulig rustet til å løse sine oppgaver i en tid med store forandringer? Svært mange mener altså at Kvalitetsreformen, eventuelt med enkelte forbedringer i lov- og regelverk, gir et godt nok grunnlag.

JEG HAR TILLIT TIL og forutsetter at det er riktig. Norske universiteter og høyskoler har historisk vist at de kan møte utfordringer gjennom omstilling, kapasitetsøkning og reformer. Jeg er sikkert på at de også i fremtiden har kraft og kreativitet til å sikre kontinuerlig forbedring og utvikling. Debatten har uansett vært verdifull, fordi den har satt noen av våre viktigste samfunnsinstitusjoner på dagsordenen, har synliggjort svært viktige utfordringer og gitt ideer til ytterligere forbedring. Jeg inviterer nå til en bred dialog om hvordan vi kan møte nye utfordringer på en offensiv måte!

• NR. 3 • 18. FEBRUAR 2004 • UKE 8 • 29. ÅRGANG

Foto: THOMAS METZ

Frittgående høns s. 8 - 9 **Stygge striper s.14**
All makt til bandet s. 15 **GlaVold s. 7**

Hva skjer?

Eivind lurer...

Er det arrangementer du vil ha med på Nord-Norgebanen?

Mail: kultur@utropia.no

konserter

Onsdag 18.2

My Midnight Creeps

Blå Rock. Hardtslående fusjon av Ricochets og Madrugada, med bla Robert Burås og Alex Kloster-Jensen. "Sjansen for at du *ikke* skal like dette, er mindre enn sjansen for at du skal oppleve **Dorthe Skappel** si noe smart om musikk (eller for den saks skyld - om absolutt noe som helst i hele verden). – Egon Holstad

Torsdag 19.2

Leslie

Driv, kl 22.00. Behagelig rufserock og melodios slendrian fra den gamle Diversion Blue frontfiguren Sverre Stenersen.

Fredag 20.2

Plagiacci

Rica Ishavshotell, kl 20.30. Friske sprøyt og finstemte fraspark fra trønderske jazzvokalister. Billetter: 180/150.

Turdus Musicus

Tvibit, kl 21:00. Rett fram punch drunk rock'n'roll med spreke, sjarmerende gutter. En del av Taste The New Norway Tour med Miksha & Torch.

Lørdag 21.2

Turdus Musicus releaseparty

Driv, kl 22.00. Etterlengtede godbiter fortjener en fest. Den nye skiva *Here goes* intet unntak!

Søndag 22.1

The North

Vakre stemninger og uforutsigbare tvister fra Tromsøs beste sjangerblanderband

Karen Jo Fields

Driv, kl 22.00. Fløyslett vise sang fra Norges beste (nålevende) singer/songwriter.

Tirsdag 24.2

Ola Kvernberg Trio

Teaterkaféen kl, 19.30. Gi duracell-kaninen ei fele, og du har Ola Kvernberg. Det går unna og det er steike feitt!

Torsdag 26.2

Hellodorado + Vishnu

Blå Rock. Ønskereprise på et helt psycho liveband. En godt bevart hemmelighet i Norge, men "et direkte

farlig bra band som så absolutt bør reise seg opp fra obskuretens mørke og inn i alle hjerter som banker for det fryktelig flotte kulturfenomenet rock" – Egon Holstad.

Jozé Gonzales

Kaos. Melodios stemningsrock ispedd blandt annet Elliot Smith og Nick Drake.

Minor Majority

Driv, kl 22.00. Lager kanskje de fineste konsertene i Norge for tiden.

Søndag 29.2

Atomic

Driv, kl 21.00. Eksplosiv knalljazz med fem uhyre begavede musikere fra Norge og Sverige. En sjelden begivenhet. Billig er det også: 100/70,-

Badger

Kaos, kl 22.00. Supercatchy gitarpop fra Tromsøs popyndlinger

Rock 'n' Roll: Byens beste JAM

KAOS. Vil du være rockestjerne for en kveld - KAOS er stedet!

film

Lørdag 21.2

Filmklubben: Lost Highway

Verdensteatret, kl 14.30. Helgas syretripp starter her. Jepp, *Lost Highway* etterlater ingen tvil om at David Lynch er røpe gal. Du ser filmen, ramler ut etter 20 minutter, og etter endt visning rister du bare på hodet og tenker: What the fuck? Men likevel har du følelsen av du har vært med på noe stort.

Søndag 22.1

Filmklubben: Mulholland Drive

Driv, kl 20.00. Helgas syretripp slutter her. *Mulholland Drive* tar opp tråden fra *Lost Highway* hva surrealisme angår. Lynch utpensler en ubehaglig, og etter hvert svært intens, fabel om forfall i Hollywood,

der begreper som tid og rom, identitet og lineær historiefortelling kan kastes på båten. Forstår du den, kan du sende en mail til Utropia og hente en sjokolade på redaksjonens regning.

Lørdag 28.2

Filmklubben: Yi Yi - Familiedrømmer

Verdensteatret, kl. 14.30. Likte du *Magnolia*, vil du garantert like denne – en nydelig fotografert historie på tre timer med skjebner som vikles inn i hverandre. Ettertenksomt godt håndtverk.

Søndag 29.2

Filmklubben: Sønnen

Driv, kl. 20.00. Kritikerbejublet og

tilnærmet fullkommen film om et symbolsk far-sønn forhold som både inneholder melankoli og glede.

Lørdag 6.3

Filmklubben: Mor og sønn

Verdensteatret, kl. 14.30. Dialogfattig og poetisk skildring av en pliktoppfyllende sønn som tar seg av sin døende mor.

Søndag 7.3

Filmklubben: Monday

Driv, kl. 20.00. Hysterisk actionkomedie fra Japan. Den tar det beste fra Jackie Chans mest bisarre produksjoner og snur opp ned på alle illusjoner du måtte ha om hva æksjn-film skal være. Se den og le. Lenge.

diverse

Fredag 20.2 og 5.3

Fredagsquiz

Driv, kl 20.00. Er du en smarting? Er hodet ditt fylt med ubrukelig trivia? Bryn hjernen din mot andre hjerner i en beinhard konkurransesituasjon. Lykkes laget ditt, kan dere praktisk talt bade i gratis øl.

Lørdag 21.2

Lørdagsuniversitetet

Driv, 4. etg, kl 13.00. "Vann som inspirasjonskilde i impresjonistisk musikk", foredratt av Michael Strobelt ved Høgskolen i Tromsø.

Lørdag 28.2

Lørdagsuniversitetet

Driv, 4. etg, kl 13.00. "Kulturlandskapet i litterært lys", foredratt av Anniken Greve, Institutt for kultur og litteratur.

Lørdagsuniversitetet

Driv, 4. etg, kl 13.00. "Til jord skal du bli! Om fiskerbondens avfall", foredratt av Reidar Bertelsen, Institutt for arkeologi.

Teater - Lenger vekk enn alt

Går på Kulturhuset, lillescenen t.o.m 21.2. Billetter 200/150

Teater - Ivanov

Kulturhuset fra 25.2 – 13.3. et av Tsjekhovs mest fornøyelige stykker, om en mann hvis liv snus på totalt på hodet. "Jeg ville være litt original, derfor har jeg skrevet et stykke uten en eneste forbryter, uten en eneste engel (skjønt jeg klarte meg ikke uten narrer), uten å anklage noen eller forsvare noen" – Anton Tsjekhov. Billetter 200/150.

på nattbordet

Victor Hugo: *De elendige*

Til tross for at denne boka har blitt opphav til en musikal og en hel del filmatiseringer, klarer ingen egentlig å yte rettferdighet til dens mange fortellinger. Hovedpersonen Jean Valjean, blir dømt til 19 års fengsel for å ha stjålet et brød. Dermed blir han sendt til straffearbeid i de franske kolonier. Når han kommer tilbake til Frankrike, klarer han å skape seg et liv som forretningsmann, men et brudd på prøveløslatelsen gjør ham til fritt vilt for byråkratiryttene og etterforskeren Javert. Mange liv og fortellinger påvirkes av denne jakten, og gjør boka nærmest umulig å legge fra seg.

M.S.

Toni Morrison: *Beloved*

Sethe, en ung gravid mor til 3 klarer etter mye mishandling å flykte fra plantasjonen hun er slave på. Men følgene av et tilværelse som slave slutter ikke der, og når hennes "eiere" finner henne dreper hun sitt nyfødte barn, heller enn å se henne bli fraktet tilbake til plantasjonen. Mange år etter dukker barnet opp igjen som en voksen kvinne. Dette er ikke kun en spøkeshistorie, men magisk realisme er et nøkkelord her.

M.S.

sjøsprøyt

Digitale pupper

Hva er det som feiler menneskene? Hvorfor ble Janet Jackson's puppestunt under Super Bowl det mest populære søket på Lycos i Internettets historie? Hvorfor eksploderte søkemotorene idet en avdanket kjendis flashet puppen på TV? Hvordan er det mulig at en pupp, som attpåtil hang, og hvis vorte var tildekket, kan slå 11. september i interesse? Hva er det som gjør at enkelte av oss, de fleste, i hvert fall gutter, misbruker tid, gjerne arbeidstiden, på å finne bilder av en elendig hengepupp?!

Jeg innrømmer gjerne at jeg selv har gjort det, og gjør det ennå, riktignok svært sjelden, at jeg klikker meg inn på Google og taster inn navnet på en av disse kjendisene: Britney, Beyonce, Elin, Mette Marit eller hva de heter, etterfulgt av *nude* og et forventningsfullt *Enter*.

Skuffelsen er selvsagt alltid like stor. Det som fins av kjendis pupper på nettet er for det meste datamanipulert juks, og skulle det mot formodning være ekte vare, er de mest sannsynlig scoopet inn av en paparazzi på 1000 meters avstand. Syltynne greier med andre ord.

Så hva er det? Nysgjerrighet?

Annet kan det ikke være.

Populærkulturens lettkledd prinsesser er jo mor til de mest perverse fantasier. Det er klart muligheten for å se dem helt nakne setter fyr under kjelen. Da bryter vi grenser. Vi kommer på en måte innenfor nøkkelhullet. Og vi lar oss ikke be to ganger. Gi meg pupp. Nå!

Rankinglister over søkeord på nettet har etter hvert blitt et popularitetsbarometer på kjendis og interesser i popkulturen. Britney Spears har ruvet helt i toppen av disse listene de siste fire åra. Britney Spears, mine damer og herrer – en forvokst snørrunge med et, la oss være ærlige, helt middels utseende. Jeg lurar på: Sier det noe om Britney's blendende skjønnhet, eller sier det mest om vår egen usselhet, der vi tråler nettside opp og ned for et glimt av puppene hennes? Hadde jeg ikke vært en kikker selv, ville jeg kalt fenomenet lavpannet sjimpansementalitet. Eller verre.

Slik sett blir disse rankinglistene også et barometer på hva du og jeg er opptatt av. Hva som engasjerer oss. Hva vi sysler med på fritiden og kunne tenke oss å vite mer om. Altså pupp og pikk og Pamela Anderson (*nude*).

Mitt endelige spørsmål blir da: Er dette et uttrykk for menneskets perverte natur? Eller sier det noe om de "individene" som "surfer" nettet?

Jeg håper det siste.

For menneskehetens skyld.

EIVIND B

Ukas Homer

– Oh, yeah, what are you gonna do? Release the dogs? Or the bees? Or the dogs with bees in their mouth and when they bark, they shoot bees at you?

– Homer Simpson

Smak den nye Turdus

BLONDINER PÅ HOPPETUR: Bowlingsko og el-gitar er en herlig kombo.

Foto BJØRN JOACHIMSEN

MAJA SOJTARIC

maja@utopia.no

konsert Byens mest utholdende band skal ut på ny turne og *Taste the New Norway Tour* blir nok en turne verd å få med seg. Tromsøs Turdus Musicus har fått med seg to andre band på en landsomfattende turne som sparkes i gang i Alta den 19. februar. Guttene i Turdus har til tross for sin forholdsvis unge alder utviklet seg fra det gode til det bedre, fremfor øynene på nysgjerrige Tromsø folk. Deres største bragd er at de har klart å definere en kompromissløs type rock som er deres egen og som er vanskelig å sette i bås, samtidig som de har vist seg som habile musikere og

fantasiske entertainere. Hvis noen lurer på hvor mye spenst det kan være i en gjennomsnittlig menneskekropp burde få med seg en Turdus konsert.

I tillegg til akrobatiske sprell skal Turdus Musicus promotere sin første plate. Plata er egenfinansiert og ute på bandets egne Intimate Records. De er tilbake i Tromsø den 20. og 21 februar. for å spille på Tvibit og driv, for så å fortsette sørover på en ni dager lang turne. Halvard Rundberg og Carl Christian Lein Størmer er kjernen i bandet som har hatt en mildt sagt høy forbruk av medlemmer.

– Det vi gleder oss mest til er promotere et ferskt produkt. Det blir kult å spille med Miksha og Torch som vi har spilt med før. Vi skal forene våre

musikalske prestasjoner for å gi folk en kanonkveld, forteller Rundberg

Bandet gleder seg å spille alle plasser, og har ingen favoritter, selv om det blir spesielt å slippe plata i Tromsø. De har vært flittige og finansiert, booket, planlagt og promotert alt selv, og nå er de klare til å høste det de har sådd.

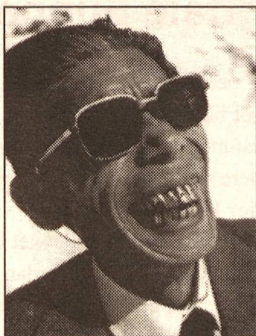
I neste nummer av Utopia kan våre lesere se hva som har skjedd på denne ville turneen, da Turdus Musicus forventes å skrive en eksklusiv turnedagbok, kun for oss.

– Det er nesten det vi gleder oss mest til, er Halvard Rundbergs kommentar.

tegneserien - Linn Iril Hjelseth

horoskopet

Presentert av den mediterende skomaker Gunnar Gestapo

Væren

Invester i offshore.

Tyren

Du er parringsklar som en brunstig moskus på Hadeland. Når en skotte krysser din vei, ender det opp med stanging i sengehalmen.

Tvillingene

Hei på deg!

Krepsen

En kreps må jo skape noe, og i dag skaper du lurveleven i kantina, når det viser seg por-sjonen med innbakt sei har en potet for lite. Mange dør.

Løven

BRØL! Din storhetstid har ingen ende enten du er dyrenes konge eller lesesalens konge, men ikke la innbilskheten ta overhand og husk å stusse din manke!

Jomfruen

Jasså, det har ikke blitt noe på deg i det siste? Fy! Labbene unna småripset.

Vekten

Du har oppgang denne uken – bokstavelig talt. Du blir tjukkere og dummere for hver dag som går. Fy! Labbene unna kakefatet.

Skorpionen

Du blir bortført av, det du senere står fram i Utopia og forkynner, et selvlysende skeinebrett med små prikkede seigmenn. Ingen tror deg, bortsett fra rektor Jarle Aarbakke, som kjøper historien og lager en kritikerrost feelgood-film ut av det.

Skotten

Se Tyren. Den har et horn til siden din.

Steinbukken

Ditt hasjvrak. Stein kan du være i starten av semesteret. Til eksamen kjører du amfetamin på lesesalen. Og Rohypnol til natta.

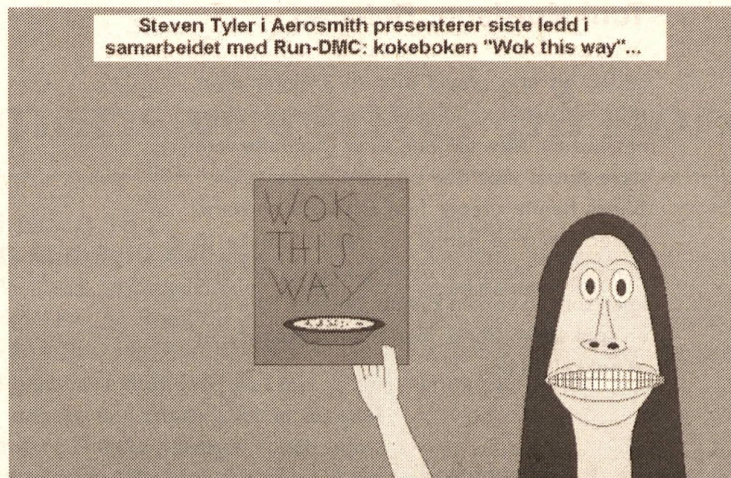
Vannmannen

Du har masse energi. Men la rampestrekene ligge i ro for en gangs skyld, hva? Ikke spis ting du finner på fortauet. Gjør som mora di sier.

Fiskene

Blopp blopp! Det er på tide å la skittentøyet ligge. Husk at det er flere fisker i havet, særlig hvis du heter "E.", som hos Kafka.

manøvers meningsløse malerier

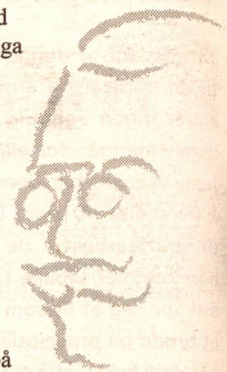

Ukas Hamsun

Ukas Hamsun er presentert i samarbeid med Hamsun-foreninga Landstrykere.

"Det er forøvrig ikke tvil om at det skal en viss grad av hjernetomhet til for å kunne gå og være varig tilfreds med sig selv og alt. Men blide stunder det har alle. En fange sitter på sin kjærre og kjører til skafottet, en spiker gnager ham i sætet, han flytter sig og føler det mere behagelig."

En vandrer spiller med sordin.

ukas avsløring

DU TROR DET IKKE FØR DU FÅR SE DET: Nederst til høyre; Biff Maibu fra Gluecifer, avbildet med sitt første band, The O-Men. Prøver han å gjemme tissen mellom beina eller har han ikke noen tiss?

5 her og der

Tekst LYDEVART ISRAELEN, Jr Foto MIKKEL BERG

Utopias matspalte utfører i det her nummeret ein vitenskapelig frågeundersøking rundt fylgjande dilemma: – Kva for eit dyr vert du helst ett av?

Sigrid Parmann, på russlandsstudiet eller på Cirka.
– Jeg vil helst bli spist av en hai: Jeg er så redd haier at hvis jeg ser en vil jeg få hjerteattakk, dermed vil jeg allerede være død når jeg blir spist.

Maren Ninni Lockertsen, i kantina på SV-fak
– Et marsvin.

Thomas E. Nygård, i Kautokeino (Guovdageainnus)
– Jeg ville gitt den æra til katta mi, Putte. Hvis jeg først havna i en sånn situasjon ville ikke det vært så skum-melt, det ville ha vært fint helt inntil det siste.

Tord Nygren, i fengsel.
– Jeg vil ikke bli spist av noe dyr. Jeg vil bli spist av de fattige, for rettferdighetsens skyld.

Subcom-mandante Markmus,
daglig leiar på det hemmelige kontoret til Animal Liberation Front
– Ein torsk, for eg vaks opp på Vestlandet og åt mykje fisk som liten, før eg blei anarko-veganar. Ei slags poetisk rettferd i det, liksom.

What does it take to get to Svisj?

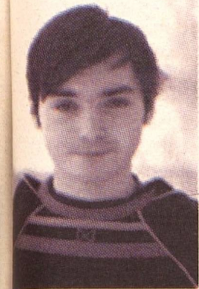
When I came to Norway in 2002 I was very excited that I would get to know a lot of Norwegian bands, for besides linguistics I am also interested in music for my free time. Well, to some extent, this happened. I should admit that this is really hard here, especially if one wants to know not only the bands having contracts with the big recording labels. I would like to draw your attention to one such a band, namely Pale Forest.

At first, when I heard the name, I tried to ask some of the people I know about them, but as you might have already guessed, with no result. Same thing happened when I tried to find their CDs here in Tromsø - none. Funny enough, I got to know them through a Dutch band, The Gathering, who were doing their European tour and invited Pale Forest with them. One would have expected that this thing cannot happen in Norway, but reality is different. I guess it is the same everywhere, people who were lucky enough to get to THE contract get to be popular as well, otherwise you just rely on the pure chance. And this is even more difficult in a country like Norway, in which distances are so big. Probably this is just the way it goes, but what surprised me even more was the fact that, even when they manage to produce something, it cannot get to the vast audience. Some will say that it is probably because they are not good enough or something, but I will advise those people to hear them first. I will not impose my own opinion about them, because it is already obvious, but you can see for yourselves, here is their web site: www.paleforest.no. Last year they made a video called *Anonymous Caesar*, which was sent to the "Svisj" show. Unfortunately to get on air, they need to be asked for. And here the circle closes. How can enough Norwegians ask for them, when they are more famous abroad? How on earth can someone make those conditions??? I can understand if they stop playing them, but only after they played them once and they did not get votes enough to keep on going. However, obviously these are the rules and we have no other choice, but comply with them, especially for me not even being Norwegian.

Anyway, I decided that what I can do to support them is to introduce them to your attention, and you can decide for yourselves. I hope you have a great time with them!

POLYA VITKOVA

MIKKEL BERG
mikkel.berg@same.net

Resurrection of the Return of the Revenge of...

NIERRADÁKTI

Den 6. februar 2004 våknet Kongeriket Norga til en spesiell dag. Enhver ikke-same som bevegde seg rundt i Romsa city denne dagen, må ha fått med seg at det var noe samisk som foregikk - om man gikk å møte en eller annen koftekledd, så skal det likevel godt gjøres å ikke legge merke til den høye konsentrasjonen av sameflagg rundt omkring. Hvis man i tillegg leser aviser eller ser på nyhetene, er sjansen stor for at man fikk med seg at dette var Samefolkets Dag - faktisk den første Samefolkets Dag som var offisiell flaggdag i Kongeriket.

For oss som dagen er til for, innebærer den ikke bare en anledning til kulturopplevelser og generell feiring, men enda viktigere - styrking av identitet og anerkjennelse som egen folkegruppe. Skjønt når ymse politikeres nasjonaldagstaler er fullført, når nasjonalsangen er blitt sunget (for de som får stemmeleiet så høyt opp, i hvert fall) når de nasjonale flaggene er tatt ned, nasjonalbløtkakene konsumert og skylt ned med nasjonalkveldens obligatoriske nasjonalpils (Mack, selvfølgelig - om ikke Lapin Kulta)... Kort sagt: Når Kongeriket Norga, deri regnet sin del av

den samiske nasjon, går til sengs er det et langt år til neste gang vi er så synlige.

Med ujevne mellomrom klarer noen av oss å få et par politiske saker ut i media, eller noen intern uenighet kommer såpass fram i lyset at den skaper offentlig oppmerksomhet. Ofte enn at man får politiske saker fram i lyset, skjer det at en eller flere av våre eminente kulturutøvere tar scenen. Om man foretrekker Intrigue eller Ann-Mari Andersen, må man vel uansett si seg enig i at medieoppmerksomheten rundt samiske artister er svært viktig for oss alle - for et minoritetsfolk som har vært utsatt for nesten knusende forsøk på assimilasjon, er synlighet et nøkkelbegrep i prosessen med å bygge seg opp igjen: Hver gang vi tar opp plass i det offentlige rom, hver gang vi simpelthen viser at vi fortsatt er her, bidrar vi til å ødelegge ettervirkningene av prosjektet som gikk ut på å henvise oss til historiebøkene.

Hva kan så Utopia gjøre for å legge ting til rette for samisk synlighet? Vel, en gang i tida fantes det en spalte som het "Nierradákti" - et talerør for studentsamene i Tromsø sin viljesterke og aktive organisasjon SSSR. Denne spalten har vært ute av drift lenge, men

vi gjør nå gjør et forsøk på å gjenstarte den. Dette prosjektet er enhver samisk student invitert til å være med å realisere, dette "nye" Nierradákti er ment til å være en åpen spalte for personlige ytringer: Korte eller lange skrivelser om alt fra finnmarkslovens uhumskheter til sjølvopplevde historier, på norsk eller samisk eller for den saks skyld på engelsk. Relevante dikt, fotografier eller for den saks skyld tegninger er også velkomne. Den eneste sensuren som gjennomføres, vil være den samme som Utopias faste skribenter blir utsatt for når vi skal trykke noe i kommentarspalten. (Denne sensuren er så å si ikke-eksisterende, noe vi jo har fått både ros og ris for).

Hvis ingen sender inn noe før neste Utopia, klarer man vel alltid sjøl å ordne noe samiskrelatert til dette hjørnet. Men om det har seg sånn at ingen i redaksjonen har kapasitet til verken å skrive, tegne eller ta bilder til spalten kan det hende man blir nødt til å lokke fram Lars Andreas Larssen fra gjemmestedet sitt, og gi ham spalteplass til offentlig hudfletting av en eller annen konkurrent, på vegne av det samiske urfolket i nord. Søkjenndittansvar, Nierradáktitrenger deg! Send inn til: utopia@utopia.no.

Innkalling til

ÅRSMØTE i TSI

onsdag 25. februar 2004,
kl 18.00.

Møtet blir holdt i Aud Max, på
andre sida av inngangen til
kantina i hovedgården.

Ta med Kraft-kort for å få stemmerett.

Raser mot Stabburet

Studenter krever at den kontroversielle *Mild Taco* også skal tas med i folkeavstemningen for hva som blir nye Pizza Grandiosa

EIVIND B. STRAND

kultur@utopia.no

Etter at Utopia i forrige nummer testet prototypene av *Pepperoni* samt *Kjøttdeig og løk*, har vi mottatt flere oppgitte tilbakemeldinger fra studenter som føler seg lurte av

Stabburet. De mener det er rettferdig at også Mild Taco bør innlemmes i folkeavstemningen.

Raser

– Den bør kunne stemmes ut på lik linje med de andre, klager en frustrert Grandioselsker til Utopia.

– Så kan vi alle være med på å få fjernet den totalt mislykkede taco-varianten og sørge for at de to nye, som absolutt ikke er dårlige til frossenpizzaer å være, får lov å eksistere videre, sier en annen.

Studentene maner nå til opprop mot Stabburet. Men har det noen virkning?

Ikke nyvalg

– Mild Taco er allerede lansert. Den står for 20 prosent av Grandiosa-salget og 10 prosent av frossenpizzasalget

totalt. Vi må se hvordan salget utvikler seg når de nye skal vurderes, mener Inger Marie Fintland, informasjonsrådgiver på Stabburet.

Hun understreker likevel at Stabburet tar studentene på alvor. De er tross den viktigste målgruppa for den populære ferdigmaten.

– Ser vi at etterspørselen etter de to nye variantene eksploderer, vil vi revurdere situasjonen. Tilhengere av pepperoni (som nå henger etter i konkurransen) får mobilisere, spøker hun.

– Men å utlyse nyvalg nå blir å lure folk. Det blir som å stemme på to statsministere, avslutter Fintland.

Foto AUDUN RUNDBERG

KULER OG KRUTT: Helldorado inntar Blå Rock torsdag 26. februar.

Glede seg

GLENN FAGERVIK

glennster@stonerrock.net

konserter Gåsehud. Frysninger på ryggen. Musikalsk åpenbaring.

Disse ovennevnte uttrykkene har alle vært brukt om konserter med stavangerbandet Helldorado. De har overbevist og trollbundet en mengde kritikere og publikummere om at de er et av de beste rockbandene man kan oppleve på en scene. Og med hjelp av sin blodferske fullengdedebut *Director's Cut* som slippes 23. februar og en påfølgende norgesturne skal de overbevise enda flere om dette. Stilmessig blander de rock med punk, country, western, surfmusikk, garasjerock, David Lynch-stemninger og Sergio Leone. Også kalt indie-rock-western-punk-surfsjangeren. Kaktus,

whiskey, prærie og spagettwestern er assosiasjoner som fremkalles når man gir seg hen til Helldorados musikk.

10. april 2002 er en dato som fremdeles huskes på Blå Rock som en kveld der det skjedde en musikalsk åpenbaring. Da hadde det den gang fullstendig ukjente Helldorado påført hakeslepp og kollektiv henrykkelse på de tilstedeværende. Om det samme vil skje torsdag 26. februar vites ikke, men med en betydelig større mengde med liveerfaring enn de hadde den gang skulle det være duket for en musikalsk festkveld du på ingen måte må gå glipp av. Dag Vagle er en av landets mest særegne vokalist og en meget begavet gitarist, og i ryggen har han et band som gir ordet samspill en ekstra dimensjon.

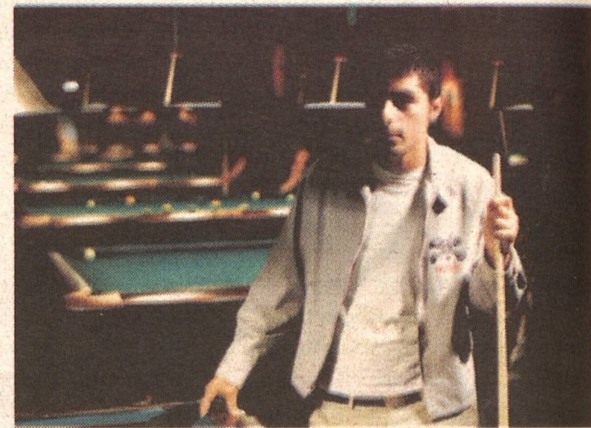
Som oppvarming spiller kvaløybandet Vishnu.

Balsam for sjelen

konserter Er du dritlei av kjedelige låtskrivere uten egenart og sjel, som Lene Marlin og Anne Hvidsten? Da kan José González være noe for deg.

José González ga i fjor ut det neddempete mesterverket *Veneer*. Torsdag 26. februar kommer han til Kaos.

Han er født i Sverige av argentinske foreldre. Han startet sin musikalske karriere i diverse punk og hardcoreband, men har i senere tid profilert seg som en av Sveriges mest beste sanger/låtskrivere. Fuzz og elektrisk gitar er byttet ut med nylonstrengsgitar og uttrykket har lite med punk å gjøre. Det er vakkert, melodisk og stemningsfullt. Han er inspirert av Elliott Smith, Low og Nick

SVENSK HELT: José González gjester Kaos 26. februar.

Drake, men også band som Tortoise og Joy Division. Vil du ha litt avveksling til intens og beinhard rock, er Kaos det rette stedet denne torsdagskvelden.

GLENN FAGERVIK

glennster@stonerrock.net

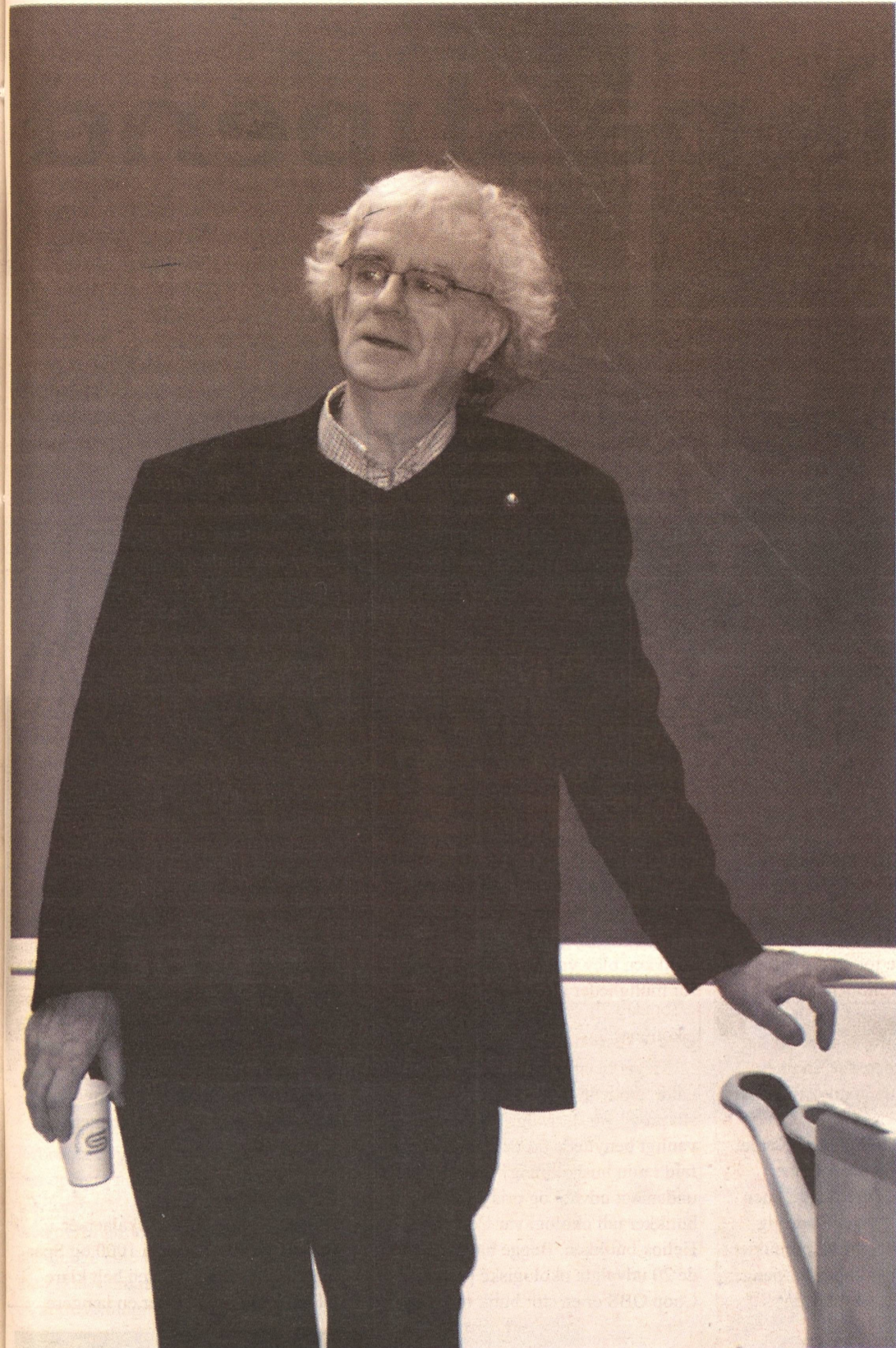
Legat for studier av industriarbeiderkultur

Norsk Industriarbeidermuseum skal for 2003 dele ut inntil 50.000,- fra nevnte legat. Støtten blir gitt i form av ett eller flere stipend til private personer eller institusjoner.

Legatet skal støtte forskning i videste forstand av industriarbeiderkultur, særlig i Tinn og Telemark, men også utenfor fylkets grenser. Forskingen skal være særlig lovende eller fremragende. Den kan være av akademisk art eller springe ut av andre forskningstradisjoner.

Søknadsfrist 15. mars 2004. For ytterligere opplysninger og hele legatteksten se museets hjemmeside: www.visitvemork.com eller kontakt Åshild Marie Øverland på tlf. 35 09 90 10 eller e-post: aamo@nia.vemork.no.

Søknad med beskrivelse av planlagte, pågående eller nylig avsluttede arbeider innenfor legatets område sendes sammen med prosjektbeskrivelse, fremdriftsplan og budsjett til Norsk Industriarbeidermuseum, Vemork, 3660 Rjukan. Merk konvolutten "Legatsøknad".

DJ VOLD: Lyrikeren Jan Erik Vold snurret drøssevis av skiver og erklærte Alf Prøysen for en dødspoet

Foto HEIDI JOHANSEN

Vi kan takke mammuten for lyrikken

– Jan Erik Vold

En uke med Vold

Hvem hadde trodd at mannen bak Julekveldsvisa var en dødspoet?

EIVIND B. STRAND

eivind@utopia.no

Etter invitasjon fra førsteamanuensis Ole Karlsen ved institutt for nordisk, avholdt lyrikeren Jan Erik Vold fem svært godt besøkte gjesteforelesninger om sanglyrikk på UiTø forrige uke. Og når det kom til folkekjære Alf Prøysen, sparte han ikke på avsløringene. Etter en utførlig tolkning av den tilsynelatende sommerlette visa, *Så seile vi på Mjøsa*, konkluderte nemlig Vold med at Prøysen hadde et ubevisst ønske om å dø.

Dødsdikter

– Prøysen hadde voldsom båtskrek. Han kunne ikke svømme, sa Vold mens han tolket *Så seile vi på Mjøsa* (skrevet i 1966), ut fra et kart over Østlandet. I boka *P x 3* gir Vold en grundig tolkning av det samme temaet, der han mener

den kjente visa er en dødsmesse.

– Hvorfor skriver Prøysen om en sjøreise på Mjøsa fire år før han dør? Han legger ut fra Toten og ender opp i Minnesund. Disse stedsnavnene har symbolsk betydning, hevdet Vold og forklarte videre:

– Hvem er det egentlig som er ombord sammen med Prøysen? Det selvsagt lett å tro det er en vakker pike. Men kanskje er det Karon (den gamle og gretne ferjemannen fra gresk mytologi som fraktet de døde sine sjeler over elva Styx, til Hades sine hjem i Dødsriket), som ledsager Prøysen på livets siste reise?

Konflikter spennende

En svært engasjert Jan Erik Vold mener det er mye uoppdaget i Prøysen.

– Vi tar ham jo så selvfølgelig. Hvis han skrev viser med fordekt dødslengsel, blir debatten rundt diktet mye mer spennende, mener han.

Vold har lenge jobbet hardt for å fremheve andre poeter enn seg selv, enten det har vært Cornelius Vreeswijk Bob Dylan, eller Alf Prøysen. Forelesningene ved UiT er både en

hyllest til dikterne og en smakebit av dette arbeidet.

– Almuens låter er lite forsket på i akademia. Når temaet var sanglyrikk ble, det naturlig å velge disse herrerne. Foruten å være mine favoritter, håper jeg å kunne si noe fornuftig om dem.

Forsatt aktuelle

– *Hva har de betydd for deg personlig?*

– Jeg vil ikke si at dette er lyrikere jeg har stjålet spesielt fra. Men jeg

har da plukket opp temaer og innsikter her og der. Bob Dylan har jeg stor sans for. Hans holdninger og valg har stor puls. Jeg har oversatt flere av arbeidene hans til norsk. Cornelius har jeg redigert og Prøysen har jeg skrevet en rekke artikler om, fortalte Vold etter at stereoanlegget var slått av.

– *Hva betyr disse lyrikerne i dag?*

– Cornelius har aldri vært mer

populær og Dylan lager fortsatt musikk. Alf Prøysen ville fylt 90 om han hadde levd. Det markeres blant annet med en dokumentar på fem episoder i Nr. De lever ennå. Alle sammen.

Ikke Vold

Enkelte i publikum drømte forgjeves om opplesning og smakebiter fra Volds eget arbeid.

– Dette handler ikke om meg. Skulle jeg lest noe av mitt eget, måtte det

bli på en Brun pub senere på kvelden, lo han.

Dikteren kommer riktignok tilbake i uke 13, for å slutte sirkelen. Da skal det handle om skriftlig lyrikk, som ikke har

annet til felles med sanglyrikk enn nettopp: – Lyrikken.

ALF PRØYSEN: En dødspoet?

Øko'logik på stipend

Illustrasjon INGVILD BUHAUG

At være studerende i Norge. En hverdag finansieret af stipend og lån. Mad, tøj, øl og husleje – mange regninger at betale. Det er ikke noget man bliver fed af.

ANE MARTHE AASEN

anemartheaasen@yahoo.com

SIGNE CHRISTENSEN

signe@utropia.no

Men hvad med miljøet?

I Danmark er det blevet bevist at de økologiske forbruger er de studerende

samt akademikerne. De studerende, fordi det er dem, der i høj grad har taget stilling til miljøspørgsmål. Og på egoistisk vis, fordi de har en vis interesse i at arbejde for en ordentlig verden som deres (kommende) børn kan vokse op i. Akademikerne fordi de har penge og måske fordi de har brugt mindst 5 år som studerende, hvilket kan have en god opdragende effekt på selv den værste.

Men hvad med økologi her i Norge, hvor fødevarerpriserne i forvejen er horribelt høje (no offence Norge, men sådan er det altså!). Kan det lade sig gøre at få tag i de økologiske produkter og kan de overhovedet købes for penge. Med spørgsmålet for øje, blev en

kold Tromsø-dag uden forelæsninger viet til, at tage et kikk på økologiens udbredelse i Tromsø. RIMI, Rema 1000, Spar, Coop OBS og Helios-butikken blev valgt som repræsentativt for muligheder i Tromsø.

Øko' - Tour de Tromsø

Meget blandet kunne man måske kalde fundene i butikkerne. Som stikprøve var der valgt 20 af de mest vanligt benyttede produkter (i hvert fald i min husholdning), som der blev undersøgt udvalg og pris på. De bedste butikker udi økologi var Coop OBS og Helios-butikken. Begge havde 16 ud af de 20 udvalgte økologiske produkter. Coop OBS er en stor butik med mange

varer, også økologiske. Priserne på økologi er mellem 5 og 145 % højere end de konventionelle produkter. I den billige ende er rosiner og grøntsager, mens kaffe og te er dyrest. Helios-butikken er en specialbutik, der næsten har alt hvad hjertet kan begære af økologiske produkter, bare ikke mælkeprodukter. Priserne er også derefter. Produkterne er omkring dobbelt så dyre som de tilsvarende i Coop OBS.

De elendige

Den dårlige ende af skalaen er forbeholdt RIMI, Rema 1000 og Spar med Rema 1000 som den helt klare taber i kategorien. Efter en længere

skattejagt rundt i butikken, blev butikkens eneste økologiske produkt, mælk, endelig fundet. RIMI og Spar fulgte tæt efter med henholdsvis 3 og 5 forskellige økologiske produkter. Det skal dog lige nævnes at Spar faktisk har en del økologiske specialprodukter, som bare falder udenfor hvad man normalt bruger. Selvom alle tre butikker kan regnes som lavprisbutikker, var de få økologiske produkter ikke nævneværdigt billigere. Spar var derimod dyrere end Coop OBS.

På økologiske indkøb

Så hvad skal den økologiske forbruger med få penge gøre? Udover den oplagte mulighed at drive et selvforsynende Nordnorsk gårdbrug, med dertil hørende fiskebåd, kan man planlægge sine indkøb lidt. Det første man skal være meget opmærksom på er, at de økologiske produkter er meget dårligt mærkede. Man skulle tro, at butikkerne ville være interesserede i at fremhæve deres økologiske produkter, men sådan er det af uransagelige årsager ikke. Lidt har også ret. Man behøver jo ikke kun at vælge de økologiske produkter, men kan vælge de billige ting. Men at bruge et par ekstra kroner på mælk, havregryn eller frugt og grøntsager kan ikke ødelægge økonomien for nogle. I den forbindelse vil jeg anbefale Coop butikkerne, der fører et brudt udvalg af økologiske produkter, mens jeg vil fraråde Helios-butikken. Helios er rigtig godt, hvis man lidt for mange penge.

Om at kaste med sten, når man selv bor i et glashus.

Det kan være nemt at kritisere udvalg og pris alle de andre steder. Men hvad med her i vores egen kravlegård på universitetet. Hver dag er der 1000vis af studerende, der benytter vores kantiner på campus. Liter efter liter kaffe bliver drukket under mange en søvndyssende forelæsning. Hvor mange af os tænker over hvor det kommer fra? Åbenbart ikke særlig mange... Som en del af turen rundt i byen var det oplagt lige at besøge kantinesjef'en hos studentsamskibnaden for at høre om miljøprofilen af kantinerne. Kort spørgsmål, kort svar: ingen. Ingen miljøprofil, ingen økologi, men kaffen

er Max Havelaar mærket hvilket jo er en god start. Men det mærkelige var, at han aldrig havde fået henvendelser om økologi i kantinerne før. Stillet overfor spørgsmålet var han ikke uvillig overfor ideen om evt. at indkøbe økologiske produkter, hvis der var interesse for det.

På et universitet med over 6000 studerende, er der altså ikke nogle, der

har stillet spørgsmål ved det de spiser. Tankevækkende – er vi virkelig så passiv en generation.

Økologi på Universitetet i Tromsø. Jeg synes det lyder som en god ting. Men er der interesse for det?

I Hva er økologisk mat?

Økologisk mat er fellesbetegnelsen på mat som er produsert uten bruk av plantevernmidler og kunstgjødsel. Økologisk kjøtt og melk kommer fra kyr og sauer som spiser for som ikke er sprøytet med plantevernmidler og kunstgjødsel. Velger du økologisk, er du sikker på at dyrene får være ute hele sommeren, og har anledning til å være ute mye uesten av året også. Du er altså sikret varer som er produsert etter økologiske, ressursmessige og etiske retningslinjer.

DET STORE VALGET: Økologisk eller tradisjonelt

Foto ANE MARTHE AASEN

Produkt	Rimi	Coop OBS	Spar	Rema 1000	Helios-butikken
Letmælk (1l)	10,50/9,50 kr	-	10,00/11,20 kr	10,00 kr	-
Let rømme (1l)	48,05/31,67 kr	49,67/42,67 kr	53,80/43,00 kr	-	-
Ost (1 kg)	-	99,78/78,90 kr	-	-	232 kr
Havregryn (1 kg)	-	18,53/10,90 kr	-	-	35 kr
Pasta (1 kg)	-	27,00/10,90 kr	35,80/25,80 kr	-	36 kr
Kaffe (1 kg)	-	55,60/35,60 kr	116,00/63,60 kr	-	116 kr
Te (pose)	-	0,63/0,45 kr	1,12/0,49 kr	-	1,87 kr
Rosiner (1 kg)	-	35,60/34,00 kr	-	-	78,00
Flåete tomater (boks)	-	8,30/6,90 kr	-	-	12,50 kr
Gulerødder (1 kg)	-	15,90/12,90 kr	-	-	23 kr

Utvalgt liste over økologiske produkter og priser (pris på øko/pris på konventionelle produkter)

Utropia tester helsebringende aktiviteter:

Afrikansk Dans

FUNKY: Bamba Amadou og Jan Mikkelsen
in tha groove

Foto HEIDI JOHANSEN

– Den største utfordringen for nordmenn som skal lære seg afrikansk dans, er å slippe seg løs, sier danseinstruktør Bamba Amadou fra Elfenbenskysten. De fleste tror de ikke klarer det bra nok, at andre ser på dem og at de driter seg ut. Men afrikansk dans er ikke en konkurranse, der man blir vurdert og kritisert. Det handler om

å uttrykke glede.

Bamba er 57 år og har bodd i Tromsø siden 1986. De siste fem årene har han livnært seg som taxisjåfør, og har pådratt seg en aldri så liten taximag. Likevel ser han ut som han er maks 45. Kanskje det er fordi han danser overalt, unntatt i taxien. – Man må ikke danse bare den ene kvelden

i uka når det er kurs. Dans hjemme, på jobb, på gata, oppfordrer han. Det er en perfekt måte bli kvitt sinne og frustrasjon, dessuten blir man svett og holder seg i form. Det er 12 år siden han sist holdt kurs i afrikansk dans, og han har savnet det veldig. Så da lederen av Tromsø Kulturverksted tilfeldigvis satte seg inn i taxien hans, og de kom i prat og hun tilbød ham å bruke lokalene til Kulturverkstedet, var han ikke tung å be.

Det er bare fire stykker til stede denne torsdagskvelden, noe som sikkert har å gjøre med at kurset er helt i startfasen. Inntil videre er det drop-in timer på torsdager kl 20, og lørdager klokka 13 for barn. Men planen er å annonsere og komme i gang med fastlagte kurs i mars. Og det skal bli både afrikansk dans og tromming. Bamba har 10 djember til disposisjon, og bruker disse aktivt i timene. – Men jeg kan bare enkel bruk av afrikanske trommer, forteller han. I mars kommer perkusjonisten Kossa Dimande fra Elfenbenskysten, og skal være her i to uker og ha et mer omfattende djembekurs. Å spille på djembe er å kommunisere uten ord, sier Bamba. Han foreller at i kolonitiden brukte afrikanere trommene for å kommunisere på et språk kolonistene ikke forstod. Derfor ble trommer forbudt mange steder.

Til tross for traumatiske minner fra barndommens dansekurs; sammen

med denne lille og hyggelige gjengen er det lett å ikke la seg bremse av de kritiske blikkene som nordmenn ifølge Bamba er så redde for, og jeg slenger meg med. Og her er det ingen ”to trinn hit og ett skritt dit”. – Kroppen fanger opp rytmene og vet hva den skal gjøre, forteller Bamba oss. Dere må finne deres egen stil. Jeg forventer ikke at dere skal gjøre akkurat det samme som meg. Men bruk hoftene, akkurat som når dere sykler.

Og danseinstruktøren ler, klapper, hojer og vifter med noen fjærpinner som han har rundt håndleddene. Vi andre får utdelt te-lys som vi klasker mot hverandre, og vi prøver oss med noen forsiktige små ”hoj” vi også. Det er vanskelig å ikke bli revet med av de energiske rytmene, og etter en stund føles det hele nesten naturlig. Jeg liker friheten og at ingen står over meg og forteller meg hva jeg skal gjøre. Bamba forteller om den gangen han var på tangokurs i Karasjok. Han skjønte ikke noe av det, man skulle programmeres inn i fastlagte mønstre. – For meg handler dans om fri bevegelse, forteller han.

Og det er ingen tvil om at dette er en frisk oppkvikker for stive, regelbundne nordmenn og boklesende studenter.

Foto HEIDI JOHANSEN

PÅ BILDET: Instruktør: Bamba Amadou, svart T-skjorte: Dagfinn Lorentzen, hvit T-skjorte Jan Mikkelsen

Babylon5 gruppa viser V!

Sci-fi serie fra 80-tallet!

Tirsdag 24. februar kl 1700!

B5-gruppa er UiTøS Sci-fi studentforening. Medlemskap koster kr 25,- og er obligatorisk på våre arrangementer.

V serien vises hver tirsdag kl 1700 Lille Auditorium i Realfagsbygget

babylon5gruppa@hotmail.com

Far out

Lenger vekk enn alt

Kulturhuset: Lillescene
Av Zinnie Harris (Oversatt av
Ragnar Olsen)
Går t.o.m. 21.2.

5

LINDA WIECHETEK

linda@utropia.no

teater Forestill deg at du bor på ei lita øy isolert fra omverden, så og si "lenger vekk enn alt". Plutselig bryter vulkanen på øya ut og alle du kjenner må evakueres til den moderne verden i form av England.

I det tilsynelatende enkle livet på øya er potatis, pingvinegg og bilder av dronning Elizabeth sentrale. Men livet viser seg som mer komplekst enn det virker utenfra. Øya bærer sine mørke hemmeligheter, som også beboerne sliter med. Hele ulykka begynner med det brusende vannet, eller med Mr. Hansen, men kanskje også litt tidligere. Francis kommer tilbake til øya fra

utlandet med en venn (Mr. Hansen) og store planer om å bygge en fabrikk på øya. Men onkel Bill og tante Mill er mindre begeistret av verken *vennen* eller fabrikk. Fabrikkprosjektet mislykkes, men utløser en kjede av konsekvenser. Stykket med referanse til hendelser i Sør-Atlanteren tidlig på 60-tallet, drar deg som betrakter inn i en verden der troen på det brusende vannet fremstår like virkelig som den moderne verden vi lever i. Skuespillerne briljerer i fasettrike roller, med den overtroiske og evig tvilende Bill på den ene siden, og den energifulle, handlende Mill på den andre siden. Med enkle effekter oppnås det stor virkning. Vannet fungerer både som havet og broddlende lava og bidrar i stor grad til den truende stemninga. Etter vulkanutbruddet og evakueringa blir øybeboerne plutselig nødt til å finne seg tilrette i en ny verden der det elementkjøkken,

LANGT HJEMMEFRA: Tvansevakuerte Mill og Bill lengter hjem i stykket *Lenger vekk enn alt*

Foto OLA RØE

eget hus, jobb og det rette språket teller (man sier da *Æ* istedenfor *Eg*). Uten å være patetisk konfronterer stykket publikumet med spørsmål om menneskelig svik når den egne egoismen seirer. Hva gjør et samfunn hvis størstedelen kunne overleve på bekostning av noen få? I hvorvidt er gjerningene våre determinerte og når tar vi ansvar? Spørsmålene får en større dimensjon når scenen flyttes til England og regjeringens, næringslivets

og medienes tiltak på bekostning av det enkelte menneske står i fokus.

Til tross for det tunge stoffet, dreier det seg om et stykke, som ikke bare spyr ut oppkast av negative følelser og frustrasjon og lar en ligge i oppkastet, men der menneskene faktisk er i stand til å tilgi hverandre, noe som gjør den beklemmende og opprivende stemninga tålelig. Et stykke som gjorde at jeg gikk ut av teateret annerledes enn før.

Grotesk optimisme

Den 25. timen

Riksteateret
Kulturhuset,

4

MAJA SOJTARIC

maja@utropia.no

teater Per Olov Enquist er en anerkjent svensk forfatter, dramatiker og journalist. Allerede med sin debutroman, *Kristalløgat* i 1961, etablerte han sannheten som sitt interessefelt. Han bruker en del dokumentariske virkemidler for å belyse sannhetens tvetydige natur. Ofte har han skrevet om mennesker som virkelig har levd, som f.eks August Strindberg, Selma Lagerlöfs far eller Bertold Brechts kone, og i alle tilfeller tatt tak i det som kunne vært sant,

CHRISTIANSEN OG PUS: Spør alle katter og samme svar skal du få: Gud er en katt!

Foto PER MANING

men som ikke er nedtegna som sant i historiebøkene.

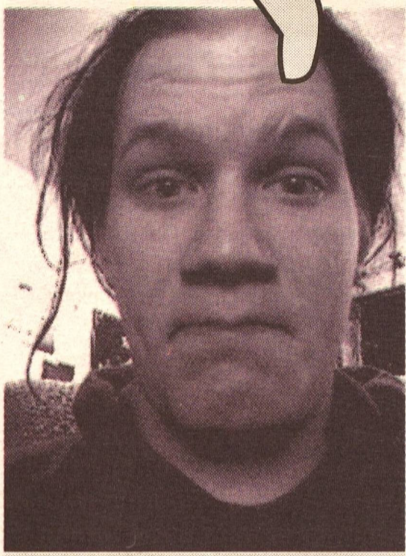
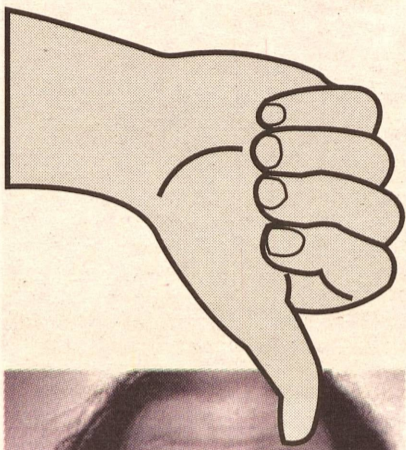
I 1988 skrev han stykket *I ljodjurets timme* (Den 25. timen) som tematiserer sannheten på en annen måte. Han skriver om en ung gutt som er på psykiatrisk institusjon fordi han tar livet av to mennesker som har flyttet inn i hans barndomshjem. På institusjonen stikker han en medpasient i magen, kveler katten sin og forsøker å ta sitt eget liv. En prest blir tilkalt når vitenskapen ikke makter å forklare

dette ikke – menneskets motivasjoner til slike handlinger.

Det er mye emosjonelt stoff å dekke i en slik produksjon og Anders Baasmo Christiansen, som spiller gutten, har mer enn nok å ta fatt i. Han er stjerna i dette stykket hvor religion, vitenskap og barnesinn veksler på å forklare livets verd. Han klarer å formidle hvor tynn linjen mellom visdom og galskap er og hvor fåfengt menneskenes behov for å forstå alt er. Den svake linken er nok Tina Hartvig som spiller forskeren.

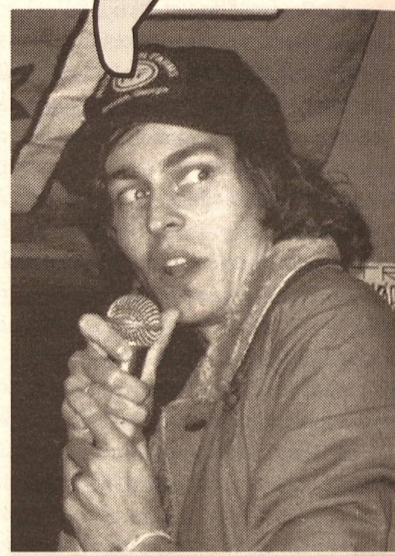
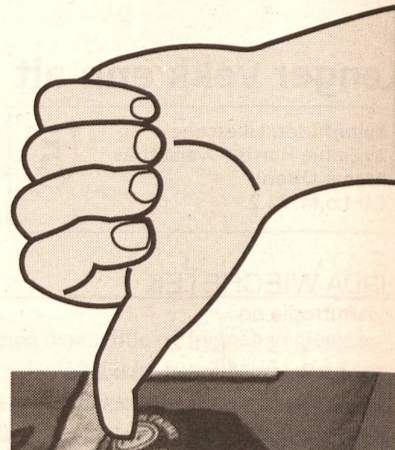
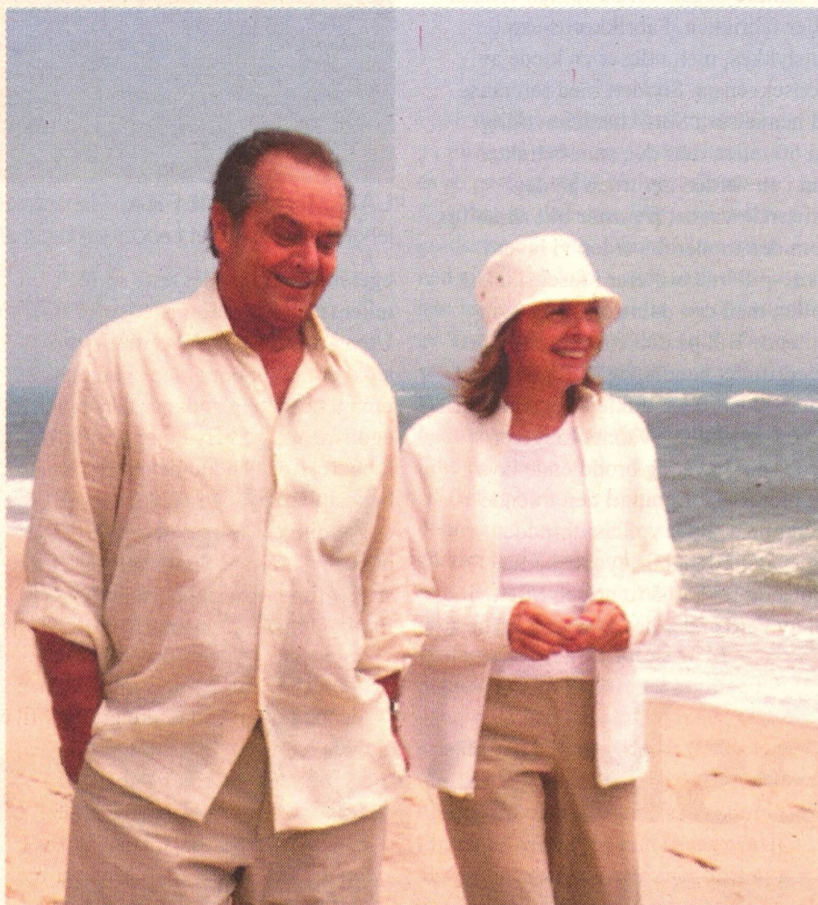
Det er nok meningen at både forskeren og presten skal drukne i guttens skygge utover i fortellingen, men Hartvig kaver for luft allerede i første scenen. Til tross for dette er stykket generelt sett vellykket og etterlater publikumet forvirret, men optimistisk stemt til tross for de groteske detaljene.

Filmduellen

Andreas Myrvold

En nydelig film om kjærlighet mellom unge og gamle. Not.

Erik Kaspersen

Pinlig kliss med kvalmende ettersmak

– Mens du minst venter det

A.M: I utgangspunktet forventet jeg vel at denne filmen skulle være skikkelig midt på treet, da alle forutsetningene for nettopp det var tilstede. En romantisk komedie med et par aldrende filmstjerner i hovedrollene, og en plakat som gir vibber til onsdagsfilmen på TVNorge. Hurra. Men det viser seg at man kan ta skammelig feil.

E.K: Snublet inn i kinosalen, på tiden, med skyhøye forventninger til en film (har fortsatt ikke klart å lære meg navnet på den, vet bare at jeg er sterkt uenig av filmtitteloversettelsen) som starta 15 minutter før tiden. Snakker om perfekt start på en film med storheter som vanligvis leverer knallprestasjoner. *Matrix*-guden Keanu Reeves, Jack Nickolson og Diane Keaton, er navn som tilsier at de burde vært i stand til å levere en klassiker. Men...

A.M: Som du sier, så er jo samtlige skuespillere i denne filmen av det fantastiske slaget som vanligvis presterer uansett. Men det virker som om Keanu Reeves rett og slett vantrives i den vanskelige rollen som den unge legen som legger sin elsk på den utgamle kjerringa Erica Barry (Keaton). Jeg skjønner han veldig godt, og det er direkte vemmelig å se han i kyssescenene med gamla.

E.K: Amen! Mor di er mer

troverdig i rollen som Jane Fonda! Plottet virker ganske så snålt, 36 år gamle Keanu forelsker seg i 56 årige Diane Keaton. Inne i mitt hode finnes en Keanu Reeves høyt oppe i regnfylte luften som snurrer rundt og banker Mr Smither, det er troverdig det. Men når denne Keanu begynner å legge an på 20 år eldre kvinner, fordi kvinner på hans egen alder ikke er interessert, så skurrer det for meg. Han virker platt og uinteressert i sin fremstilling av den unge legen han spiller. Hans forsøk på å være smålig sjalu i slutten av filmen, er på grensen til innføring i patetisk perfeksjonisme. Sjelden man ler under sånne scener, men det trakk godt i smilemuskelen akkurat da. Hadde vært greit med Jack Black i denne rollen, men send for all del Keanu Reeves tilbake til *Matrix*-land for en 4'er.

A.M: Alle må jo fatte at geniet Reeves og ikke minst rollefiguren Julian, som tross alt er lege, har en sosial intelligens som ikke kan tilfredstilles av annet enn en moden og begavet forfatterinne som vet å verdsette den unge hingstens livlighet på en helt annen måte enn for eksempel hennes datter, Marin, som på sin side naturlig nok er tiltrukket av den gamle grisen Jack.

E.K: Kanskje det funker sånn på andre siden av dammen, men her blir det obskønt. Hollywood-essensen

ligger tykt ut over hele filmen. At det er et faktum, at mye rart kan skje i Amerika, det er sant, men det bør da være en viss holdbarhet i det hele før det skal virke troverdig for meg. Og etter å ha sett rompa til Mr. Nicholson viftende ut av en sykehus slåbrokk... Men nok en gang takk til Tromsø kino, som snøyt oss for de viktige 15 første minuttene. Kanskje hadde storyen sett litt annerledes ut med disse intakt. Selv om jeg tviler på at den hadde blitt så veldig mye tykkere.

A.M: Det var virkelig bittert å gå glipp av disse 15 minuttene ja, da filmen fra ende til annen er stappfull av højdare, som for eksempel rompescenen du henviste til. Ellers har vi jo hjerteattakk- sekvensen, blodtrykk-scenen, innleggelsesscenene (med festlig viagra-poeng), teaterscenen (haha), trappevitsen, og sist men ikke minst grine-scenen til Diane Keaton. Det er denne som for meg står som filmens udiskutable høydepunkt. En slik innlevelse og fantastisk prestasjon skal du lete lenge etter. Jeg er brennmerket i min sjel og får ikke lenger sove om natten. Den voksne kvinnens desperasjon rører noe dypt inne i meg, og stirrer opp følelser som ikke lar seg beskrive med ord. Dette er virkelig en film som har alt; Humor, tragedie, action, romantikk og drama. En mikstur av alt det beste

en Hollywood-komedie skal og kan inneholde, som resulterer i klimaks etter klimaks.

E.K: Snufs. Din beskrivelse vekker større følelser i meg enn de 128 minuttene filmen varte. Men når det gjelder filmens høydepunkt så er jeg dypt uenig. 15 minutter med evig hyling fra en lettere komisk Diane Keaton med påstått kjærlighetsorg, så hysterisk at jeg kjente ubehagelig flauhet. Jeg kan ikke for at jeg tenkte på bestemora mi i den scenen, men det ble banalt da min 14 år gamle søster opptrer mer modent i slike øyeblikk. En lang pine av hyling som ble mer og mer latterlig som den pågikk, men så har man da sett det også. Bortsett fra denne ene episoden, ble jeg begeistret for Diane Keaton. Hun ligner faktisk på min bestemor, og det er nok av den grunn min sympati vekkes. Hun leverer en skuespillerprestasjon som står til G+. Jeg er i utgangspunktet ikke så glad i glatte Hollywood-endinger, men i dette tilfellet er jeg mer enn fornøyd. Hadde hun endt opp med mister matrix hadde min dag vært spoltert!

Nei, like barn leker best.

N.N: Jeg tenkte faktisk også på bestemora di i den scena.

1 DVD-spilleren

En enkel plan (1998)

Hvis du fant 4 millioner dollar. Ville du beholdt dem eller gitt dem til purken? Bill Paxton og Billy Bob Thornton spiller to brødre som velger det første, og kastes inn i en mørk verden av paranoia, egoisme og grådighet, og en kjedereaksjon av mord de ikke kan unnsnippe. Filmet i et iskaldt og isolert landskap, viser den med ubehagelig realisme hvordan penger kan korrumpere hyggelige mennesker og ødelegge vennskap. Sam Raimi (Evil Dead, Army of Darkness) har laget mye rart, men dette mesterverket viste til gangs at mannen også har talent.

E.B.S

Star Trek: First Contact (1996)

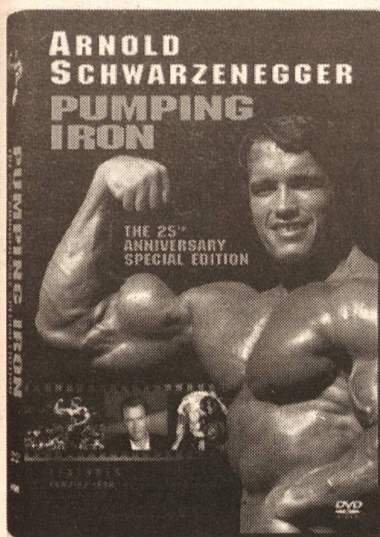

Med fare for å såre enkelte, mener jeg bestemt at First Contact er den beste Star Trek produksjonen til dags dato. Film nr. 8 i sagaen lykkes ved å smelte sammen det beste fra tidligere filmer og de noe ujevne seriene. Alt klaffer: Tidsreisene, visjonene, effektene (for en gangs skyld) og historien. Som er henrivende. Anført av space-captain Patrick Stewart (X-Men), i det feteste romskipet ever (Enterprise E), stridende mot de skumleste skurkene (The Borg), akkompagnert av den skamfete musikken til Jerry Goldsmith, blir dette en herlig påminnelse om hvor bra Star Trek egentlig kan være!

E.B.S

Utropia anmelder obskure filmer om trening og kosthold:

– Pumping Iron

25th anniversary special edition
Regi: George Butler, Robert Fiore

EIVIND B. STRAND

kultur@utropia.no

DVD Helt siden jeg så *Pumping Iron* første gang som lettpåvirkelig snørrunge, har jeg beundret Arnold Schwarzenegger. Rett før jul hadde dokumentaren om kroppsbyggersirkuset 25-årsjubileum, og ble utgitt som Special edition på DVD. Foruten nostalgitrippen, er det nesten absurd å se filmen nå, i lys av at Arnold har blitt guvernør i California.

Ytre sett handler filmen om Schwarzenegger som ung – Mr Olympia fem ganger på rad – som nå går for sin sjette tittel, og en gjeng unge bodybuildere som vil detronisere kongen. Vi blir med på oppkjøringen i månedene før konkurransen, og får innblikk i en verden uten smertegrenser

I don't have any weak points

– Arnold Schwarzenegger.

og et testosteronboblende kaos uten sidestykke, som går treningen til Rocky en høy gang. Vi får se menneskelige billedhuggere med stort øye for detaljer og perfektjon; Mangler det en muskel her, klatter vi på litt ekstra der osv. Dette er karer som pusher kroppen helt til grensen. Og ofte litt lenger.

Indre sett er den en reise inn i psyken til en mann som har blitt selve bildet på den amerikanske drømmen. Arnold Schwarzenegger kom fra ingenting, men bygde seg gradvis opp gjennom ufattelig viljestyrke og en urokkelig tro på drømmen – som har gjort ham til Mr. Olympia seks ganger, Hollywoods best betalte skuespiller, og nå sist guvernør. Karismaen og vitaliteten gjorde at folk flokket seg rundt ham allerede på den tiden. Her får vi se en arrogant og manipulerende Arnold, som ikke skyr

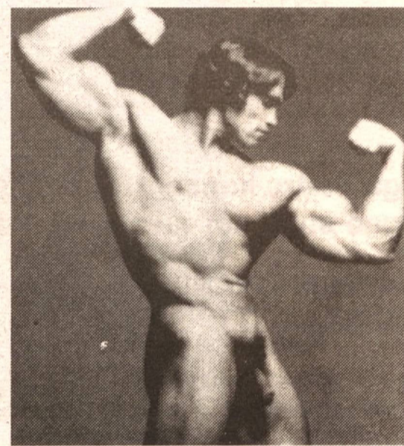
noen midler for å bli best. Selv farens begravelse må vike for den kommende turneringen (noe han senere har avvist).

Det er gøy å være flue på veggen i denne filmen. Som i bakrommet, hvor gutta psyker hverandre ut før de stiger opp på scenen og flekser muskler. En frokost med konkurrenten Lou Ferrigno, hvor Arnold utbrøyt: "I called my mother and told her I already won". Den kommende politikeren som tar seg en joint og sier følelsen av å trene er bedre enn å komme inne i ei dame. For Arnold-motstandere gir denne filmen enda flere grunner til å hate ham.

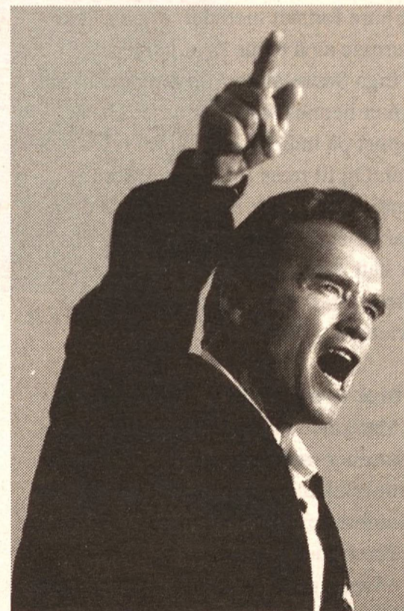
Men *Pumping Iron* er først og fremst for fansen. Her er rike muligheter til å gape lamslått over en unik manns fysikk. Men for meg dokumenterer den først og fremst hvordan det er mulig å nå et mål, hvis du bare står på og ikke gir opp, noe Arnold er et fysisk bevis på.

I always felt my place was in America, and when I was ten years old I only dreamed of coming to America and being the greatest and being different from anybody else

– Arnold Schwarzenegger

FØR: Store muskler – liten tiss

NÅ: Ikke fullt så store muskler – stor makt

Min siste DVD

Brita Møystad Engseth
(Kanal 24)
Lost in Translation

– Fordi jeg ville være tidlig ute med å se den, allerede før pressevisningen.

Nicolai Cleve Broch
(skuespiller)
Barton Fink

– En som jeg har lett veldig lenge etter, og som jeg endelig fant! Jeg prøvde å skaffe meg en av Cohen-brødrene. Og nå greide jeg det.

Birger Vestmo
(Filmpolitiet)
The right Stuff

– Kjøpte den egentlig til min far, men har den selv også. Utrolig bra dramatisk historie basert på virkelige hendelser i det amerikanske romprogrammet. Vi følger utplukkingen av de syv første astronautene. Underholdende, morsom, spennende og full av gode historier. Banebrytende til 1983 å være. Jeg har spesialversjonen som varer tre timer. Tre korte timer, vel og merke.

– Jeg gidder ikke å tegne pent

HERREGUD DETTE ER JO GEN/ALT! VERDENS BESTE PREVENSSJON. JEG MÅ BARE IKKE BLI SÅ FULL AT JEG GLEMMER DET.

HAN! DA SPARER JEG JO PENSER OG.

Inga Sætre konsentrerer seg heller om å tegne stygt når hun lager *Møkkajentene*.

EIVIND B. STRAND

kultur@utopia.no

– Det er faren min som har lært meg å tegne. Han sa at jeg ikke behøvde å tegne sånn at det lignet. Siden har jeg bare fortsatt med det. Jeg har ikke interesse av å tegne pent lenger.

Inga Sætre prater om *Møkkajentene*, som er hennes andre tegneseriehefte, sluppet på indieforlaget Jippi i disse tider. Og til tross for en strek som ligner mest på det femåringer klodrer i barnehagen, gjør serien det bra. Hun har hatt stripene både i *Veggavisen* og *Aftenposten*. Og nå er hun å finne på Serieteket i Oslo.

Jenter med baller

Møkkajentene er en fargerik ansamling med navnløse kvinneskikkelser som sutrer og filosoferer over gutter, mensen, følelser og kjærligheten og sånn.

– De er jenter som tør! konstaterer Inga Sætre.

– Jenter er mye råere enn vi tror. Og tøffere. jeg har pleid å si at

møkkajenter er de som vil være det. Man må være ærlig mot seg selv og andre. Man kan ikke være overflatisk..

– Er du møkkajente selv?

– Nja.. Det kommer an på dagsformen.

– Men jeg er nok bittelitt feminist, antyder hun.

Selvbiografisk

Møkkajentene blir ofte sammenlignet med *Rocky*, der Martin Kellerman tegner sitt liv. Bokstavelig talt. Og har blitt rik på det, fordi folk kjenner seg igjen.

– Jeg er absolutt inspirert av *Rocky*. Det er samme prosjektet. Men mine striper er ikke selvbiografiske på den måten. Meningen at det skal være sant og troverdig. Det skal være flaut. Også for meg.

– Er dette Inga Sætres guide til jenters psyke?

– På en måte. Hvis *Rocky* tar mannen på kornet, kan kanskje *Møkkajentene* ta jentene på kornet. Men det er ikke så viktig hva gutter tror. Jeg har bare lyst til at jenter skal bli tatt alvorlig på sine egne primisser.

– Derfor har du laget manifestet?

– Det er morsomt. Jeg prøver å samle dråpene i manifestet. En oppskrift på hvordan du blir en møkkajente, nesten. Hehe.

Møkkafilm

Inga Sætre jobber som animator ved Mikrofilm, og der holder hun blant annet på med tegnefilmvarianten av *Møkkajentene*, med støtte fra Fond for lyd. Etter internasjonale termer er den døpt *Grubbygirls* og varer bare tre minutter.

– Får jeg mer støtte, noe som er vanskelig fordi prosjektet er utradisjonelt, blir det ytterligere 25 episoder, sier hun, og legger til at manus til 13 av dem allerede er klart.

– Tre minutter er kort?

– Jeg liker kort. At det går sakte. Stille. Den kunne kanskje passe som pauseinnslag i Nrk? spør hun håpefullt.

Om planene for *Møkkajentene* framover, har hun bare dette å si:

– *Møkkajentene* har en liten pause nå. De legger i senga med fylleangst. Roer seg og drikker urte-te.

Inga Sætres 5 favoritt tegneserier-skapere

– Jeg får ikke til å anbefale en bestemt bok eller serie, men navnene er verdt å merke seg, så får man heller begynne der man selv vil, jeg liker de av forskjellige grunner. Det er ikke veldig likt det jeg gjør, men bra! Nå ble det faktisk veldig mye kanadisk her.. Men pytt.

1. Marc Bell
2. Cris Ware
3. Dongery (norsk kollektiv som består av flere veldig bra folk)
4. Julie Doucet
5. Jamie Hewlett

Situasjonskomedie

Møkkajentene

Varmere kaldere varmere kaldere
Jippi forlag a/l 2004
Utsalgsspris: kr 50,00

tegneserie Sitatet "Alt er relativt, slapp av, la det stå til" er sentralt i Inga Sætres *Møkkajentene Manifestet*. Rundt dette manifestet, stiftet i midten av heftet ligger tegneseriene: sjelden lengre enn en side og spedd opp med enkle tegninger. Her kan de som vil leve etter manifestet ha det moro med å se *Møkkajentene*; hvordan de prater

om kjærlighet, gutter, utseende, skitne sokker, det patetiske og – om gutter en gang til. Det er vel også kjekt for gutter å få innsikt i *Møkkajentenes* sjeler. Her står hverdagslivet, og hvordan man klarer seg med det i forgrunnen. Litt selvironisk, og med en følelse for alle de små tingene som utgjører hverdagen: masse masse masse som vi egentlig ikke forstår, men må klare oss med.

Møkkajentenes konklusjon: "Ikke følg regler du ikke vet hvorfor finnes!" og "slapp av".

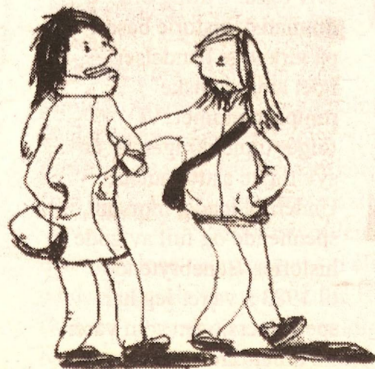
Desverre virker tegneren å ha fulgt sine regler for intetst en gang: med så mye "slapp av", lykkes det ikke

å skape en spenningsbue i tegneseriene. Følgen er en mangel på det som egentlig er en ganske bra regel for å moro leseren: det skal være et poeng i fortellingen!

Dette betyr at vi må være fornøyd med å se på *Møkkajentenes* hverdagstilstand, som de er fanget i, med naive og uttrykksfulle tegninger. Her er det noen som virkelig kan tegne, men som ikke har behov for å vise det hele tiden. Stort sett er Inga Sætre fornøyd med en slags barnslig stil som illustrerer de fremstilte situasjonene og som viser det viktigste: At "alt er relativt".

ANNA FREWER

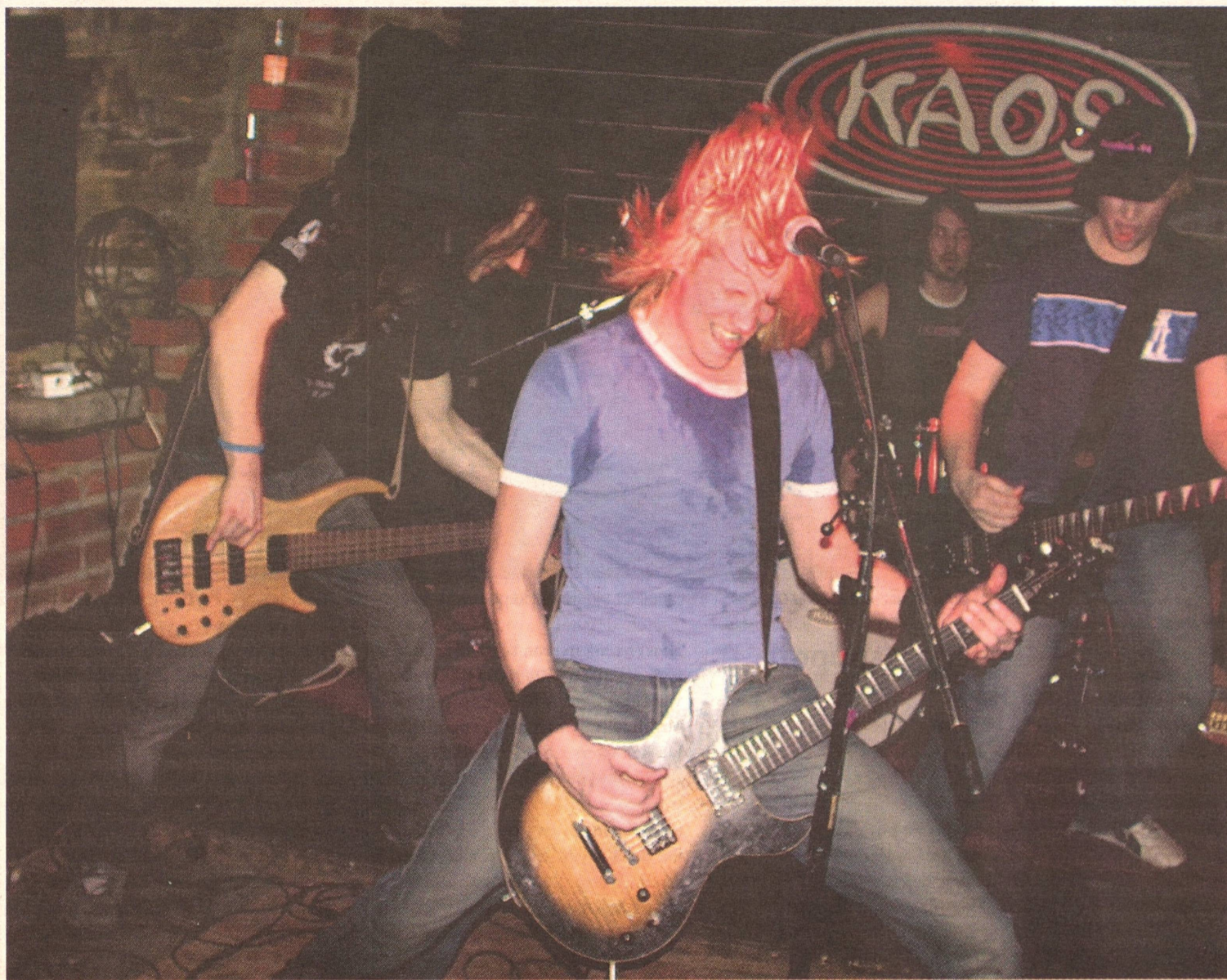
VI ER BLITT LVAT!

Utropia overlater pennen til bandet:

Playmotroll

**Rocketboyz
anmelder sin
egen konsert**

WE ARE THE PLAYMOMEN: Rocketboz sparte ikke på kruttet - ettersom de anmeldte denne konserten selv.

Foto GLENN FAGERVIK

Kaos, 11. februar
Terningkast? Drit i det!

konsert Utropia er lei av å skrive om oss, diverse andre aviser har i det siste skrevet mindre kult om oss, noe som førte til at vi her så oss nødt til å ta saken i egne hender – vi anmelder oss selv!

Vi hadde konsert på kaos 11. februar, et release-party på vår nye EP *Fluffer*. Med oss hadde vi ØL-rock bandet Graceland Deadhead fra Narvik, som her gjorde sin debut i Tromsø, og vi likte det!! De fikk æren av å åpne kvelden på rockepuben, og de gjorde det med å si: PARNNEBARN!!! Guttene hadde deilig mye selvironi,

ettersom de er fra Narvik og får ofte tyn for å ha en relativt primitiv bondedialekt. Men spille kunne de! De er et kongeband! EP'en deres er også jævla tøff. Midt i settet fikk Finn i Rocketboyz æren av å gjestespille på en av låtene. Dette var fett, selv om Finn kanskje skulle ha hørt låten en gang til før han gikk på scenen. Det ble en del sure gitarer og generelt kluss, men hvem bryr seg vel om det? Graceland skal garantert vise seg mer her oppe, og det gleder vi oss til.

Så var det vår tur. De som har sett oss før vet jo at vi er et band av tungt kaliber som aldri gir mindre enn alt, og så litt til. Men denne kvelden var vi nesten litt usikre. Vår nye EP har fått

så mye forskjellig tilbakemeldinger, fra både god og dårlig, til dritbra og rævva. Vi synes selvfølgelig den er helt stjernedeilig, men vi visste ikke helt hvilken respons vi ville få når vi fremførte våre nye låter live. Vi hadde noe å bevise; at vi faen ikke leker band til trass for vårt litt leketøyaktige navn.. Det høres jo egentlig ut som et sett med små figurer en kan få til jul sammen med Lego og Playmomen. Men det finnes enkelte som har sagt at de bare digger navnet, og som Graceland Deadhead er vi også en gjeng med mye selvironi, og fra bygda er vi også opprinnelig.

Carl Christian fra Turdus Musicus

var med som gitarist og headbanger, noe vi bare digger. Medisinstudent Carl er tøff som snusen selv.

Konserten gikk meget fint, og publikum var snille og klappet mellom låtene, noen smilte og noen ropte febrilsk etter en, bare en Metallica-låt. Live ble i alle fall låtene svært bra mottatt, og det er vi fornøyde med. Er også svært fornøyde med at så mange stilte opp, og med Graceland Deadhead. Takker alle!!!

ROCKETBOYZ

ansatte snurrer
skiver

Synnøve Jensen – dekan ved SV-fakultetet

– Dette ble en større utfordring enn jeg hadde trodd i utgangspunktet. Jeg spiller musikk daglig og for det meste klassisk, jazz og pop/rock – alt etter humør og værforhold. Her er 10 låter innen pop/rock som jeg ofte kommer tilbake til (m.a.o har jeg gått empirisk til verks):

1. Led Zeppelin: Stairway to Heaven
– Jeg gikk på Sortland Gymnas på begynnelsen av 70-tallet og hva hadde hybellivet vært uten denne låten?

2. Lou Reed: Perfect Day
– Melankolsk og underfundig om en perfekt dag.

3. Annie Lennox (cover): A Whiter Shade of Pale
– Hennes versjon er kanskje den beste? Den er på Medusa – en cd jeg anbefaler på det sterkeste.

4. Brian Ferry (cover): Jealous Guy
– En av de fineste Lennonlåtene og ingen gjør den så elegant som Mr Ferry!

5. Van Morrison: Village Idiot
– Nydelig og sympatisk om bygdetullingen som mange gjenkjenner fra sin egen hjembygd. Den er på Hymn to the Silence – en av mine favorittalbun.

6. Seal: Kiss from a Rose
– Raffinert!

7. Freddie Mercury/Queen: The Great Pretender
– ...sårt og sanselig... Han levde som han sang!

8. U2: Stuck in a moment you can't get out of
– Noen ganger en relevant situasjonsbeskrivelse....

9. Coldplay: The Scientist
– Et interessant band med mange fine låter. Liker musikkvideoen til denne.

10. Jan Eggum: Ta meg med
– På siste plass står det egentlig mellom REM's Imitation of Life og Eggums geniale sang om drømmer, lengsler, prinser og sånt. Ingen stor Eggum fan, men her viser han at det også er mulig å behandle slike temaer på norsk uten at det blir patetisk.

Sønnøve Jensen utfordrer Professor Kjell Arne Røvik på statsvitenskap til neste utgave.

Ballroom Blitz

BALLETS KONGE: Biff Malibu og resten av Gluecifer strålte om kapp med lysekronene i taket.

Foto MIKKEL BERG

Gluecifer (support Bonk)

5. februar
Rica Ishavshotell

konsert Ballsal. Rock. Ballsal. Rock. Stemmer ikke helt, gjør det vel? Lysekroner i taket, pent vegg-til-vegg teppe, stivpyntede servitører som selger øl på boks og cirka 650 mennesker som alle har kommet for å høre på rock. Stryk det som ikke passer inn...

Hva annet kan man si etter en konsert som dette enn "Bravo"? Riktignok var Gluecifer litt forutsigbare i begynnelsen, men det er slik man lett kan overse. Som publikum på en konsert merker man fort om bandet trives på scenen eller ikke, og var det noe Gluecifer gjorde på scenen var det å trives. Det er nesten ikke mulig å rose bandet nok etter den opptredenen de leverte. Gammelt og nytt materiale ble levert om hverandre til publikums store begeistring, og det måtte tre ekstranummerere til før

bandet forlot scenen for godt. Sjelden har vel en ballsal blitt rocket til de grader som ballsalen på Rica ble denne kvelden. Rett og slett en nær perfekt konsertopplevelse. Supportbandet Bonk må også nevnes. Med energiske låter og en enda mer energisk gitarist varmet de i alle fall opp undertegnede godt før Gluecifer kom på scenen. Bare noen kjøper debutalbumet deres, *Western Soul*, som er ute nå, vil vi nok høre mer til dem i tiden som kommer.

Rølp mot kokepunktet

ROTHYGCELIG RØLP: The Reilly Express

Foto THOMAS METZ

The Reilly Express

5. februar,
KAOS

konsert Klokket tikket seg helt opp til toppen før The Reilly Express kom seg på scenen denne natten. Forståelig

nok, da et ikke ubetydelig antall av konsertgjengerne i byen tidligere samme kveld deltok på en annet arrangement som nok hadde vel så stor appell til den jevne publikummer.

Lokalet fylte seg opp etter hvert, og trøndernes anslag ga forhåpninger om en energisk aften. Den stadige ombyggingen av vokalist, innslag av

alt fra punk, country-feel og black metal gir bandet et bredt uttrykk som gjør det vanskelig å sette dem i bås, men alle vet jo at det er rock som er fellesnevneren. Dessverre innfridde ikke Reilly Express i første halvdel av konserten, da mange av låtene var både uinteressante og fremføringen virket uinspirert; tidvis med en del åpenbare feilgrep, i ordets rette forstand. Men så, plutselig ut av middelmådigheten, begynte bandet å slå gnister. Om dette skyldtes at publikumtemperaturen hadde økt, eller om bandet hadde lirt av seg alle b-sidene er vanskelig å sette fingeren på, men det virket som om turboen var slått på. Noen må ha blanda illegale remedier i ølet til Reilly Express, for nå fremstod de som en eksplosiv og spilleglad gjeng, hvis mål tydeligvis var å øke trykket for hver låt, noe de langt på vei greide. Opptil flere ekstranummer ble påkrevd, og til

slutt hadde bandet spilt seg mer eller mindre tomt. Fremdeles uten stødig gitarføring, men kompensert med en overbevisende sceneopptreden. Rølp er gøy.

ANDREAS MYRVOLD
amyrvold@student.uit.no

Improvisasjonskunst

Carsten Dahl, Arild Andersen og Patrice Heral

Sparebankens festsal,
4. februar

5

GLENN FAGERVIK

glennster@stonerrock.net

konsert Det å bruke loop er noe som blir forbundet med techno og electronica, men at jazzbassisten Arild Andersen har brukt det på sin kontrabass i over tjue år var for meg

en overraskelse. Dette kunne han fortelle etter konserten i banksalen, hvor han hadde hatt en halvannen times oppvisning i improvisasjon og samspill med den danske pianisten Carsten Dahl og den franske perkusjonisten og stemmekunstneren Patrice Heral. Andersen er en gammel ringrev innen norsk jazz og har vel vært en av våre mest profilerte jazzmusikere både her til lands og utover landegrensene. Jazz har hovedfokus, men det å hente inspirasjon fra andre musikkstiler er en selvsagt ting for både han og hans medmusikanter, noe som konserten bar preg av. Patrice Heral hadde et trommesett som var noe avvikende fra

den vanlige standard. Det meste som kan slås på og/eller som lager fine lyder kan brukes. Og i tillegg til å loope sitt eget perkusjonsspill (der han spiller inn en rytme som går og går samtidig som han lager nye), brukte han en liten walkman som han tar opp lyder med når han er i nye og fremmede byer. Musikken veksler fra tradisjonell og moderne jazz fra seksti- og syttitallet via frijazz og fullstendig musikalsk frihet for hver enkelt musiker, til mere etniske og worldmusic-inspirerte sekvenser. Alt gjort med innlevelse og sjel. Det spente fra det vakre til det nesten disharmoniske. En flott konsert i byens kanskje beste konsertsal.

Foto ERIK KASPERSEN

BASSVIRTUOS: Arild Andersen er vel en av de viktigste og mest betydningsfulle jazzutøvere her til lands.

Guruen og bukkene bruse

Trilok Gurtu Trio og Bukkene Bruse

Kulturhuset Foajeen, 13.
februar

5

GLENN FAGERVIK

glennster@stonerrock.net

konsert Det er ofte lett å tro at det er stor forskjell på indisk tradisjonsmusikk og norsk folke-musikk, men når man har fått opplevd et møte mellom disse to musikkformene kan man si at forskjellen faktisk ikke så stor. I alle fall ikke fra en utøvers ståsted. Bukkene Bruse har fremmet norsk folkemusikk i en årrekke, med hardingfele, nøkkelharpe, fløyter og sang. De var tre og er nå blitt fire og er forsterket med Bjørn Ole Rasch på keyboards og effekter. I arve Moen Bergsets fravær var sangeren Kirsten Bråten Berg kommet inn som vikar. Konserten åpnet med en halvtimes sett med norske folketonar og noe egenkomponert stoff. En flott seanse og en god innføring til de av oss som ikke befatter oss med for mye av dette, selv om det er en viktig del av vår kulturarv. Fløytist Steinar Ofsdal tok ordet med å fortelle at de hadde spilt i tiårsjubileet for Lillehammer-OL dagen før, og at denne konserten kunne være en markering at det var eller kunne bli ti år til Tromsø-OL.

Den indiske perkusjonisten Trilok Gurtu vokste opp i Bombay der han lærte å spille tablas, men begynte snart å fatte interesse for alt som finnes av perkusjon og det som ellers kunne lages musikk av. Han har sin

HEFTIG SAMSPILL: Trilok Gurtu og Annbjørg Lien fant tonen.

Foto LINDA WIECHETEK

fot innenfor indisk tradisjon men har lidd av musikalsk utforskertrang som har ført han til jazz, rock, afrikansk musikk og bhangra-elektronika for å nevne noe. I kulturhusfoajeen var det tradisjonen som gjaldt, og han entret scenen med sin trio da bukkene gikk for å ta en pause. Og hvilken musiker han er! Fra første stund har han publikum i et jerngrep som han etter hvert slipper opp når han kommer med humoristiske betraktninger

mellom låtene. Samspillet mellom han og musikerne var formidabel og han viste med største selvfølgelighet egne ferdigheter som er av det ekstreme slaget.

Den siste halvtimen var et møte mellom Gurtus trio og Bukkene Bruse og viste som sagt at norske og indiske utøvere ikke trenger å spille lenge i lag for å finne kjemien. Kjemien mellom Annbjørg Lien og Gurtus medbrakte mann på sitar var fantastisk

og understreket at instrumenter fra ulike kulturer går godt sammen. Musikk er et universalt språk, noe som til fulle ble vist i kulturhusfoajeen denne fredagskvelden. Det endte i et fyrverkeri av en norsk-indisk versjon av Kråkevisa, der publikum var med på rytmisk klapping under Gurtus veiledning, og Kirsten Bråten Berg var forsanger. Det var ikke mange i salen som ikke sang med.

kommentar

CHRISTOPHER O.
SØRLIE
detgronnetrollet@
hotmail.com

Det blotte øye

De siste par ukene har det vært en salig ståhei i amerikanske kulturmedier. Og i begivenhetenes sentrum står noe av det nifseste, fæleste og ekleste en amerikaner innen klassen "det allmenne gjennomsnitt" kan forestille seg - en halvnaken pupp. Det er ganske skummelt, når en egentlig tenker etter.

For denne puppen forteller oss mer enn bare hvilken farge Janet har på overkroppen. Den forteller oss i klare ordelag hva amerikanerne syntes om seg selv, og hva resten av verden syntes om den, noe som i grunn er grei informasjon å ha med seg på veien. Er du jente, ikke sol deg toppløs i Central Park, for eksempel.

Og den forteller oss hvor kynisk platebransjen er blitt. Som dere kanskje husker, floppet Janets forrige album "All For You" ganske kraftig. Og i år er det på tide med et comeback. Albumet "DAMITA JO" er annonsert å dukke opp i løpet av våren 2004, og sannelig var ikke den antatte førstesingelen "Just A Little While" tilfeldigvis å finne på all verdens fileshareprogrammer og nedlastningssider for MP3 dagen etter hennes vellykkede stunt i pausen på Super Bowl.

Det hele toppes av følgende herlige melding på hennes offisielle webside samme dag som hendelsen inntraff; *The song's release comes on the heels of Janet's triumphant return to the spotlight with her performance as the featured artist at today's Super Bowl XXXVIII, where she headlined the spectacular halftime show.* Så kan man jo spørre seg om denne ene puppen var så tilfeldig som man først skulle ha det til.

Eller om den var et stunt i hennes egen regi for å trekke oppmerksomheten vekk fra storebror for en stakket uke, noe som i så fall til de grader virket. Alternativt om hele greia var et velregissert forsøk fra Virgin Records side på å trekke oppmerksomheten over på Janets falmende

karriere. Plukk din egen sannhet - det er ikke usannsynlig at den stemmer, uansett hva for en grunn du måtte komme på.

Det er tross alt er multinasjonalt plateselskap vi snakker om.

GLENN FAGERVIK

glennster@stonerrock.net

konsert Det spellemannsprisnominerte norske jazz-ensemblet Atomic inntar Driv 29. februar. Siden Spellemannsprisen er dagen før kan det være noen ferske prisvinnere som går på scenen denne søndagen kl. 21.00. Den nominerte plata *Boom boom* fikk strålende kritikker overalt både innenlands og utenlands og blir sett på som noe av det ypperste som er gjort her til lands innen moderne

Atomisk jazz

HARD JAZZ: Kvintetten Atomic er kanskje ferske spellemannsprisvinnere da de entrer Håkon Scene på Driv søndag 21. februar kl. 21.00

jazz i Norge. Det er slagkraftig powerjazz, på grensen til frijazz det er snakk om. Miles Davis på slutten av sekstitallet har vært nevnt. Men det er først og fremst Atomic det handler om. Med trommeslager, eller rettere sagt trommespiller Paal Nilssen-Love (Kornstad Trio) og bassist Ingebrigt Håker Flaten (ex-The Source) i kompet og Håvard Wiik på piano er det et band med medlemmer som har spilt med de fleste innen ung norsk jazz. I tillegg er svenskene Magnus Broo (trompet) og Fredrik Ljungkvist (saxofoner).

(Sistnevnte har blitt nevnt som Fredrik Ljungberg i Jazzklubbens vårprogram, men han spiller i Arsenal. Og det er ikke jazz det er snakk om der).

Nilssen-Love gjestet Teaterkafeen med Kornstad Trio før jul og ga undertegnede sitt livs største jazzopplevelse. En perkusjonist som gjør de utroligste ting. Atomic er vel litt streitere rytmisk sett enn Kornstad Trio, men det går unna i svingene likevel. Det handler om samspill og presisjon. Gled eder!

Studentradioene lager egen spilleliste

Landets største studentradioer har gått sammen om lage en felles spilleliste, i håp om å få mer makt i markedet, melder Dagsavisen. Spillelisten er inspirert fra USA, hvor såkalt "College radio" har en markant posisjon i platebransjen, og har fremmet karrieren til grupper som R.E.M og Nirvana.

- Kommersielle radioer

lager lister ikke ut fra hva folk liker, men ut fra hva de misliker minst. Dette synes vi er grunnleggende feil, sier Radio Novas redaktør Torkild Jemterud til Dagsavisen.

Den ni låter lange spillelisten settes sammen av studentradioene i Oslo (Radio Nova), Trondheim og Bergen og vil også brukes i Stavanger, Molde og Bodø.

Alt vel og bra så langt. Spørsmålet er vel bare: Når i pokkers navn skal vi få studentradio i Tromsø?

kjempetilbud til studenter

for deg som studerer teknologi og realfag og planlegger en master

Som studentmedlem får du mange fordeler:

- Gratis kurs og arrangementer på lærestedene
- Hjelp til jobbsøking, ansettelse og riktig lønn
- Gratis forsikring (ulykke, PC eller innbo)
- Teknisk Ukeblad og Magasinet Tekna

Les mer om fordeler og vilkår på www.tekna.no
Studentmedlemskap koster bare kr 140 pr semester!
Har du spørsmål kontakt dk.nord@tekna.no

for deg som studerer teknologi og realfag

Tekna - Teknisk-naturvitenskapelig forening

www.tekna.no

i CD-spillere

The Raveonettes – Chain Gang Of Love

Et av fjorårets beste album vokser seg bare bedre og bedre for hver gjennomlytting, noe det ikke er blitt få av i de siste ukers solfrembrudd.

Dette er så glad og leken poprock det er mulig å ønske seg, drevet frem av en feiende flott produksjon og ikke minst 13 opp mot perfekte låter. Gjennomstøpt og herlig.

C.O.S

Iron Maiden – The Number Of The Beast

Klassikeren Selv uten å nevne noen av ultraklas-sikerne (som tittelsporet og singelen om å løpe til fjellet), svulmer dette albumet av heavy-klassikere. Låter som Hallowed Be Thy Name, The Prisoner og ikke minst 22 Acacia Avenue gjør sitt til at dette albumet på alle måter manifesterer Iron Maidens posisjon som verdens tøffeste band.

C.O.S

musikk-kommentaren

No Damsel In Distress ?*

Nå skal jeg komme med en ivrig påstand: musikk er alltid politisk. Dette blir sikkert på mange forskjellige måter en blasfemisk uttalelse for de hardbarka synsere som helst vil se på musikk som en uavhengig enhet i verden. Enkelte musikere går så langt at de observerer og kritiserer sitt miljø, noen tar et standpunkt gjennom å markere sin avstand til verden, mens andre utnytter markedskreftene for å fremme sin egen suksess gjennom kynisk utnyttelse av politiske standpunkt.

Vi ser det best på måten kvinnen har blitt definert på i musikken. Patti Smith og hennes like har observert og kommentert sin plass i musikkens verden på 70 og 80 tallet. Hun er en av de første gjennomkvinnelige musikere jeg tok på alvor. Janis Joplin var jo stor, men Patti hun var ustoppelig, kreativ, egen, stolt og akkurat passe gal.

Punken var et velkomment musikalsk verktøy for mange kvinnelige rock musikere og da særlig i 90 tallets riot grrrrl epoke. Grunnen til dette er punkens mangel på restriksjoner og en holdning som var basert på do it yourself terminologi. Sleater Kinney og Bikini Kill har på mange måter brukt punkens råskap til å fremme det de mener er viktige poeng i kvinnesaken. Kathleen Hanna er uten tvil en av mest militante og konfronterende mennesker som noensinne har stått på en scene, og en høylytt, uryddig utroper av Bikini Kills feministiske manifest.

En av de viktigste kvinnene har for vår generasjon av musikk gale jenter selvsagt vært PJ Harvey. Hun har kanskje markert den private kvinnen mer enn kvinnen som sak. Poenget mitt er at kvinnesaken lever og puster i musikkmiljøet til dags dato. Noen er poetisk, noen er sint, men politiske er de alle sammen.

Plateselskapenes politikk derimot er sex. Særlig er dette tilfelle når det gjelder pop musikk og lanseringer av unge kvinner. Det er vel vanskelig å glemme at Britney er jomfru når hun i årevis ikke snakker om annet. Når hun deretter får seg et ligg, er det vel det viktigste vi burde få med oss at hun nå har blitt en KVINNE. Dette gjennomproduserte stuntet trekker en annen forhenværende blondine enda lenger ved at hun involverer kvinnesaken i sin utvikling fra pen liten pike, til skitten liten kvinne. Kvinnen defineres som en med like stor rett til promiskuitet som en mann. En har vel utviklet seg til en kvinne når man har feid over flest mulig mennesker.

Hvorvidt lytterskarene til disse unge damer tar alt de sier for Guds ord og etterfølger de til punkt og prikke skal jeg ikke nedverdige meg å kommentere. Det som er tragisk er at feminisme har blitt et middel for legitimisering av PR-stunt.

Det som er tragisk er at en først blir definert som en kvinne når en har fått seg en pikk.

* Fra Ani Di Francos Not a Pretty Girl

MAJA SOJTARIC

Western-surfing på høyt nivå

Helldorado

Director's cut
CCAP

5

plate Helldorado debuterte med EPen *Lost Highway* i november 2002 og viste med den at ikke

bare er et strålende liveband, men at de fungerer godt i studio også. Nå debuterer de i fullengdeforamt, med elleve selvsikre låter. Live har de tendens til å dra mange coverlåter, men her det vokalist/gitarist Dag Vagles låter som er i fokus, heldigvis, for den mannen kan lage gode låter. Men han har på *Payrolled, Diesel and bones* og *I'd waited for this day* fått hjelp

av Martin Hagfors fra HGH og Home Groan. Noe som ikke har vært så dumt. Som på scenen er den musikalske spennvidden svært stor, fra countryrock, via surfpunk, til garasjerock som i den Cramps-aktige *Women shouldn't drink* (platas svakeste låt). Men uttrykksmessig og lydbildemessig er de tro mot seg selv og høres ikke ut som sju forskjellige band, som noen band (uten å nevne navn) gjør når låtene blir for varierte. Plata oser av klisjeer, men de er gjort av kjærlighet til musikken og de ror seg derfor godt i land med det. Johnny Skalleberg har produsert og gjort en god jobb. Han har klart å fange svært mye av energien og uttrykket de har live. Ingen enkel jobb, det. Vagle

synger aldeles glimrende og viser igjen hvorfor han er en av landets soleklart dyktigste vokalister. Helldorado har levert et solid album som står støtt på egne ben, men skulle dette vært et filmsoundtrack kunne filmen gjerne vært et samarbeidsprosjekt av herrene David Lynch, Sergio Leone og ikke minst Quentin Tarantino. Herrene Wassvik, Vagle, Jackman og Halsne har begått et stykke arbeid som ikke bør forbigås når status skal gjøres opp i desember. Ja, jeg vet at vi befinner oss i februar... *Plata fåes i butikken 23. februar. 26. februar spiller de på Blå Rock Café.*

GLENN FAGERVIK

"Blues og Hip Hop" sa du?

Ronnie Jacobsen vs. Salvador

Adjust your stereo
MTG

3

plate For å bruke artistens egne ord (fritt oversatt fra engelsk):

"Denne plata er resultatet av et ønske om å puste nytt liv inn i den musikalske sjangeren vi i dag kjenner som blues...". *Adjust your stereo* høres litt ut som en debuterende Bluesmusiker som har behov for å bli lagt merke til, og bruker alle triks han kan komme på for å være "alternativ". For å oppnå det lager han blues plate, med plutselige innslag av rap.

Salvador (Dark side of the force, Oslo Fluid) er kun med på 3 av låtene, som gjestartist. Hvorfor dette kvalifiserer til få med navnet i prosjektet, kan man jo spekulere i. Jeg skjønner ikke helt hva dette er ment å være. De tre rap låtene har varierende mengder blues elementer i seg, så om tanken er å blande de to stilartene, har prosjektet ikke helt truffet på alle blinkene. Men en ting er å blande ingredienser, en annen er å få det til å høres interessant ut.

Resten av albumet er viet til noe som jeg har vanskelig for å se har noe med rap å gjøre, nemlig blues, og det har vi hørt før. Produksjonen er god, musikken er selvsagt strøken,

men låtene er ganske intetsigende, og det er lite som griper tak i lytteren. Hovedpoenget er og blir at dette er en heller middelmådig utgivelse som er forsøkt spritert opp med en semi-kjent rap artist for å skape noe annerledes. Resultatet er lite gjennomført, noe både låtene, platecoveret og prosjektnavnet bærer preg av.

For enkelte kan nok denne heksegryta av blues, hip-hop og etniske elementer være både fordomsfri og fantastisk, men dette trigger ikke undertegnede.

ANDREAS MYRVOLD

Corn flakes-jente

Sissy Wish

You May Breathe...
Bauta/Tuba Records
Ltd.

3

plate Det er ikke helt lett å forstå seg på hva denne Sissy Wish egentlig vil. På den ene siden høres hun ut som alt annet enn en mainstream norsk popsangerinne. Noe som i grunnen ikke skal så mye til – fjerner du alle Norah Jones- og Jewel-kopiene, står det ganske få igjen, og enda færre av

dem klarer å overbevise deg om at de skaper noe eget uttrykk med musikken sin (med det mulige unntak av Frost). Sissy Wish faller ved første gjennomlytting glatt inn i den for anledningen nydannede kategorien Tori Amos-kopiene. Riktignok er Sissys album langt mer gitardrevet enn noe Tori Amos noensinne har gjort, men det første jeg tenkte så fort denne platen var ferdigspilt var likevel "Nå vil jeg høre på *From The Choirgirl Hotel*". Dette preger i stor grad platen. Det er ikke noen dårlig plate, for all del. Men hun høres stort sett ut som nettopp en

Tori Amos-kopi. Vokalprestasjonene, arrangementene, tekstene er alle som tatt ut av et Tori Amos-album, og det er et preg som ikke slipper deg så lett. Det er en hyggelig og blid plate, visst, men stort sett når den ikke opp. Hvilket i grunnen er djevelsk synd, for Sissy Wish har det som skal til for å bli en særegent dyktig norsk artist. Jeg håper bare hun forstår det selv neste gang hun skal lage plate.

CHRISTOPHER O. SØRLIE